

Rekomendācijas seno svētvietu apsaimniekošanai: Rīgas plānošanas reģions

2012.gada 26.maijs

EXPLORE YOUR PAST!

European Union

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

1. Ievads

Rekomendācijas sagatavotas Centrālās Baltijas Jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmas INTERREG IV A 2007.-2013.gadam projekta „Senās Kulta Vietas – Baltijas Jūras Piekrastes Kopīgā Identitāte” ietvaros.

Mērķis: nodrošināt ilgtspējīgu seno svētvietu apsaimniekošanu, informējot ieinteresētās puses par seno svētvietu apsaimniekošanas nosacījumiem. Rekomendācijās vienuviet ir apkopotas katrai svētvietai individuāli atlasītas normatīvo aktu, plānošanas dokumentu un citu apsaimniekošanas nosacījumu prasības / rekomendācijas, tās papildinot jomās, kur līdz šim rekomendācijas nebija izstrādātas.

Mērķauditorija: Rekomendācijas paredzētas tām fiziskajām / juridiskajām personām, kuru darbības / bezdarbība var ietekmēt seno svētvietu saglabātību. Šīs fiziskās / juridiskās personas ir:

- Objektu īpašnieki;
- Pašvaldības – ieteicam iekļaut rekomendācijas pašvaldību teritorijas plānojumos;
- Tūrisma informācijas centri;
- Tūrisma operatori, kas savos maršrutos iekļauj senās svētvietas;
- Citi interesenti.

Rekomendācijas ir sagatavotas individuāli katrai projekta “Senās Kulta Vietas – Baltijas Jūras Piekrastes Kopīgā Identitāte” ietvaros apzinātajai senajai svētvietai.

Graudiņu Jāņkalns

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Īģes – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/161-graudini-jankalns-hill-graudinu-jankalns

Pašreizējā situācija:

Graudiņu Jāņkalns pašlaik ir maz atraktīvs paugurs, taču, pateicoties krāšņajai apkārtnes ainavai un tuvumā esošajai Īģes Velnalai, ir potenciāli interesants tūristu piesaistes objekts.

Tūrisma infrastruktūras un informācijas zīmju nav.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību³, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Graudiņu Jāņkalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Graudiņu Jāņkalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanai, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;²
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu apskatīt pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁵ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Graudiņu Jāņkalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pilskalna tiešā tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Jāņkalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 11.12.1997.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

⁵ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Līciema kapsētas un baznīcas vieta

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	1. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹ 2. Dabas parks "Salacas ieleja", Natura 2000 teritorija, dabas parka un Z daļā – dabas lieguma zona ²
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Salacas – aizsargjosla ³
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ancient-burial-ground/162-liciems-burial-ground-and-church-site-liciemas-kapsetas-un-baznicas-vieta

Pašreizējā situācija:

Līciema kapsēta atrodas ainaviskā vietā, un vēstures interesentiem šī bijusī kapsēta ar tās akmeņu krājumus ir potenciāli interesants tūrisma objekts. Netālu no kapsētas atrodas citi potenciāli interesanti tūrisma objekti, tai skaitā tādas dabas svētvietas, kā Graudiņu Jāņkalns un Īģes Velnala. Tomēr šī bijusī apbedījumu vieta nedrīkstētu kļūt par masu tūrisma objektu, bez tam piekļūšanu tai ierobežo privātpašuma tiesības.

Tūrisma infrastruktūra un norādes zīmes šajā vietā nav izvietotas.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību⁴, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;^{2,3}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju;²
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.⁵
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Līciema kapsētas un baznīcas vietas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Līciema kapsētas un baznīcas vietu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz pieminekli un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanai, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁶

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kapsētā vai tā tiešā tuvumā;^{2,3}
 - Piegružot kapsētu un tās apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu apskatīt pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Līciema kapsētas un baznīcas vietas tiešā tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Līciema kapsētu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² MK noteikumi Nr. 228, “Dabas parka “Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 2009.gada 10.marts

³ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ Meža likums, 24.02.2000.

Īges (Graudiņu) Velnala

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Īges – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Sensitīvs – maz skarts smilšakmens atsegums
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/163-ige-graudini-devils-cave-iges-graudinu-velnala

Pašreizējā situācija:

Īges Velnala atrodas gleznainajā Īges ielejā un ir relatīvi viegli pieejama. Netālu no alas atrodas citas dabas svētvietas – Graudiņu Jāņkalns un Līciema kapsētas un baznīcas vieta. Pati ala un atsegums, kurā tā ir izveidojusies, ir interesants apskates objekts. Tomēr šādi tūristu maz apmeklēti un ar grafiti neapstrādāti smilšakmens atsegumi un alas Latvijā ir retums. Ala turpina aktīvi veidoties un pastāv nobrukumu risks. Līdz ar to tūrisma attīstība šī interesantā objekta apkaimē ir rūpīgi jāplāno un šeit nebūtu vēlams atīstīt masu tūrisma.

Pašlaik pie objekta nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju;
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;
 - Celt ēkas un būves.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Īges Velnalas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Īges Velnalu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz alu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanai, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pie alas vai tās tiešā tuvumā;²
 - Piegružot alu un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Neiet alā;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesdzīves erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu apskatīt pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Pieejas alai jāveido tā, lai pēc iespējas atturētu apmeklētājus no tiešas piekļuves alai un smilšakmens atsegumiem.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Ja tiek izveidota tūrisma taka uz alu, pie tās ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz alu un atsegumi.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Āpšukalns (Apšukalns)

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/164-apsukalns-hill-apsukalns

Pašreizējā situācija:

Āpšukalns ir neliels, daļēji norakts paugurs, kas vizuāli nav īpašu interesants. Zināms tūrisma potenciāls šai vietai iespējams vienīgi kontekstā ar citām netālu esošām dabas svētvietām – Graudiņu Jāņkalnu, Īģes Velnalu un Līciema kapsētas un baznīcas vietu.

Tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju nav.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Āpšukalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Āpšukalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Alojas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu apskatīt pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.

- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Pie Āpšukalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Āpšukalnu.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Vīksnu Velnala

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Publisko ūdeņu zeme, pieguļ privātipašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	<ol style="list-style-type: none">1. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona;¹2. Dabas parks "Salacas ieleja", Natura 2000 teritorija, dabas lieguma zona;²3. Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis Nr. 119.³
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Salacas – aizsargjosla ⁴
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/165-viksnas-devils-cave-viksnu-velnala

Pašreizējā situācija:

Vīksnu Velnala ir ļoti atraktīvs dabas un kultūras piemineklis – salīdzinoši liela, applūstoša ala tieši Salacas krastā. Šai viegli pieejamajai vietai ir labs tūristu piesaistes potenciāls.

Tomēr šis objekts ir trausls un to ir viegli bojāt, tai skaitā aprakstot alas sienas ar grafiti. Turpinās alas veidošanās process un pastāv nobrukuma draudi. Līdz ar to nebūtu vēlams šeit attīstīt masu tūrismu.

Tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju nav.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;^{4,5}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;⁵
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁵
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁵
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁵
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Vīksnu Velnalas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Saskaņojos ar Dabas aizsardzības pārvaldi⁵, vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Vīksnu Velnalu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz alu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanai, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:

- Kurināt uguni pie alas vai tās tiešā tuvumā;^{4,5}
- Alā ienest vai iedegt atklātu liesmu, smēķēt;⁵
- Rakstīt / gravēt uz alas sienām un apkārtnējiem atsegumiem;⁵
- Piegružot alu un tā apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Neiet iekšā alā;
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu apskatīt pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Pieejas alai jāveido tā, lai pēc iespējas atturētu apmeklētājus no tiešas piekļuves alai un smilšakmens atsegumiem.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar piemineklim piegulošās zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Alas tiešā tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz alu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² MK noteikumi Nr. 228, “Dabas parka “Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 2009.gada 10.marts

³ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁴ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Meža likums, 24.02.2000.

Ozoliņu Svētais akmens

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	1. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹ 2. Dabas parks "Salacas ieleja", Natura 2000 teritorija, dabas parka zona ²
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Salacas – aizsargjosla ³
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/166-ozolini-holy-stone-ozolinu-svetais-akmens

Pašreizējā situācija:

Ozoliņu Svētais akmens ir izteiksmīgs un interesants dabas un kultūras piemineklis, kas atrodas ainaviskajā Salacas ielejā, netālu no citas dabas svētvietas – Viksnu Velnalas. Pašlaik objektam ir grūti piekļūt aizauguma dēļ, taču šai vietai ir samērā liels tūrisma potenciāls.

Pie akmens atrodas dabas pieminekļa zīme, uz to ved aizaudzis celiņš. Citas tūrisma infrastruktūras šeit nav.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti,³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju,⁴
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁴
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.⁴
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ozoliņu Svētā akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁵
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ozoliņu Svēto akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Alojas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;³
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Nekāpt uz akmens;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesdes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu apskatīt pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁶ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Ozoliņu Svētais akmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Svētā akmens tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² MK noteikumi Nr. 228, “Dabas parka “Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 2009.gada 10.marts.

³ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁴ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁵ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁶ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Tauču akmens ar dobumu

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/167-tauci-stone-with-a-hollow-taucu-akmens-ar-dobumu

Pašreizējā situācija:

Tauču akmens atrodas nomaļā vietā un nav īpaši atraktīvs, līdz ar to šī objekta tūrisma potenciāls ir samērā zems. Pašlaik pie objekta nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Tauču akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Tauču akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Alojas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Pie Tauču akmeņa, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Dzelzāmura Svētakmens

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Karogupītes – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/168-dzelzamurs-holy-stone-dzelzamura-svetakmens

Pašreizējā situācija:

Dzelzāmura Svētakmens ir vizuāli pievilcīgs dabas un kultūras piemineklis ainaviskā vidē – Karogupītes ielejā. Kontekstā ar citiem tuvējās apkāmes dabas un kultūras pieminekļiem Dzelzāmura Svētakmens ir interesants tūrisma objekts.

Objekta apsaimniekotājs – AS “Latvijas valsts meži” – uz objektu izveidojusi dabas taku ar norādes zīmēm, pie objekta atrodas arī zīme ar akmens nosaukumu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni un veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Dzelzāmura Svētakmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar ģeogrāfijas Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Dzelzāmuru Svētakmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;²
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām ģeogrāfijas paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;

- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams pilnveidot esošo tūrisma infrastruktūru, veidojot kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Dzelzāmura Veselības avots

Novads, pagasts:	Alojas novada Staiceles pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Karogupītes – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/169-dzelzamurs-health-spring-dzelzamura-veselibas-avots

Pašreizējā situācija:

Dzelzāmura Veselības avots ir neizteiksmīga, purvainā leja Karogupītes krastā un pašreizējā veidolā nav tūristiem pievilcīgs. Iespējams, agrākos laikos šeit atradās izteikts avots, kas laika gaitā ir aizaudzis un aizsērējis.

Pašlaik pie objekta nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Dzelzāmura Veselības avota izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Dzelzāmura Veselības avotu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz avotu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni avota tiešā tuvumā;²
 - Piegružot avotu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes apsaimniekotāju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends:

- Pie Dzelzāmura Veselības avota, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes apsaimniekotāju un Alojas novada domi. Zīme jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Veselības avotu.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Karogkalniņš

Novads, pagasts:	Alojas novada Alojas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1449
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Karogupītes – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/170-karogkalnins-hill-karogkalnins

Pašreizējā situācija:

Karogkalniņš ir paugurs Karogupītes krastā. Vieta ir viegli pieejama un samērā ainaviska, un kontekstā ar netālu esošo dabas svētvieta – Dzelzāmura Svētakmeni un Karogu alām šai vietai ir tūrisma potenciāls.

Gar upes krastu ved neizteikta taciņa, taču citas tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju šeit nav.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Karogkalniņš ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.³

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁴
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Karogkalniņa izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Karogkalniņu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Karogkalniņa kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁵

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;²
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;

- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁶ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Karogkalniņš” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Pie Karogkalniņa, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Karogkalniņu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ Meža likums, 24.02.2000.

⁶ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietošanu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietošana”, 07.06.2005.

Ezerkalnu Velna klēpis

Novads, pagasts:	Alojas novada Alojas pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1447
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ancient-burial-ground/171-ezerkalni-devils-lap-ezerkalnu-velna-klepis

Pašreizējā situācija:

Šis senkapu uzkalniņš, iespējams, nav postīts un joprojām glabā senatnes liecības. Vieta nav tūristam atraktīva. Tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju šeit nav.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Sakarā ar apbedījumu postīšanas risku un to, ka objektam var piekļūt tikai, virzoties tuvu privātmājai vai pat caur tās pagalmu, šo objektu nebūtu vēlams popularizēt kā tūrisma objektu, bez tam objektam var piekļūt, tikai šķērsojot privātmājas pagalmu.

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdes eroziju;²
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ezerkalnu Velna klēpja izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ezerkalnu Velna klēpja kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Alojas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni Velna klēpī vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot pieminekli un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar pašvaldību;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Šim piemineklim nav vēlams piesaistīt tūristus, tomēr, ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtņē sākas zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot vizuāli neuzkrītošu tūrisma infrastruktūru – laipas, kas novērstu eroziju.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojās novada domi.

Informācijas norādes:

- Sakarā ar to, ka piemineklis ir potenciāli jūtīgs, zīmes izvietošana pie tā nav vēlama.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Alojā, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Ungurpils Čūsku kalniņš

Novads, pagasts:	Alojas novada Alojas pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1452
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/172-ungurpils-snakes-hill-ungurpils-cusku-kalnins

Pašreizējā situācija:

Ungurpils Čūsku kalniņš ir neliels, varbūtējs senkapu uzkalniņš uz kura atrodas estrādes būve. Objekts nav īpaši atraktīvs, taču, to sakopjot un kontekstā ar citiem objektiem – netālajām pilsdrupām un Ungurpils ezera peldošajām salām, šai vietai ir neliels tūrisma potenciāls.

Tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju šeit nav.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ungurpils Čūsku kalniņu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ungurpils Čūsku kalniņu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Čūsku kalniņu un pēc iespējas neieķļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ungurpils Čūsku kalniņa kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- To koku ciršanu, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Alojas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni Čūsku kalniņā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkāmi;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;

- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesdzīves erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas zīme:

- Pie Čūsku kalniņa, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar Alojas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Čūsku kalniņu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai ir jāizsniedz plāksne, ko Alojas novada dome piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Jaungarandžu Baznīcas kalns

Novads, pagasts:	Alojas novada Alojas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1448
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Daļēji atrodas autoceļa aizsargjoslā ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/173-jaungarandzi-church-hill-jaungarandzu-baznicas-kalns

Pašreizējā situācija:

Jaungarandžu Baznīcas kalns ir maz atraktīva, ar krūmiem aizaugusi vieta. Šim objektam nav ārēju kultūras pieminekļa pazīmju, līdz ar to tas ir interesants tikai speciālistiem.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Jaungarandžu Baznīcas kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.³

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁴
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Jaungarandžu Baznīcas kalnu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Jaungarandžu Baznīcas kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- Ja nepieciešams cirst kokus, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, to vēlams saskaņot ar Alojas novada domi. Koku ciršana jāsaņemas ar VAS "Latvijas Valsts ceļi".²

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja šāda zīme ir uzstādīta).
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un informācijas zīmes bojājumiem (ja šāda zīme ir uzstādīta).

Tūrisma infrastruktūra:

- Piemineklis ir maz atraktīvs un šeit nav nepieciešamības veidot tūrisma infrastruktūru.

Informācijas zīme:

- Pie Baznīcas kalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīcas kalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Svētezers

Novads, pagasts:	Alojas novada Brīvzemnieku pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/lake/174-svetezers-lake-svetezers

Pašreizējā situācija:

Svētezers ir neliels ezers purvainā mežā. Vieta nav atraktīva un tai nepiemīt vizuāli identificējamās kultūras pieminekļa iezīmes, līdz ar to šīs vietas tūrisma potenciāls ir zems.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Svētezersa izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Svētezeru, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz ezeru un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam īpaši paredzētām vietām;
 - Piegružot ezeru un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja šāda zīme ir uzstādīta).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim.

Tūrisma infrastruktūra:

- Piemineklis ir maz atraktīvs un šeit nav nepieciešamības veidot tūrisma infrastruktūru.

Informācijas zīme:

- Gadījumā ja pie Svēteзера tiek veidota tūristu taka, vēlams šīs takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Svētezeru.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925
www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Spriču svētvietā

Novads, pagasts:	Limbažu novada Katvaru pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ancient-burial-ground/175-spricu-holy-site-spricu-svetvieta

Pašreizējā situācija:

Spriču Svētvietā ir varbūtēji senkapi. Šī vieta nespeciālistam vizuāli nav identificējama, nav atraktīva un līdz ar to tai nav īpašas tūrisma vērtības.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Spriču svētvietas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Spriču svētvietu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz svētvietu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni svētvietā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot svētvietu un tās apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja šāda zīme ir uzstādīta).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem (ja tāda ir uzstādīta).

Tūrisma infrastruktūra:

- Piemineklis ir maz atraktīvs un šeit nav nepieciešamības veidot tūrisma infrastruktūru.

Informācijas zīme:

- Pie Spriču svētvietas, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz svētvietu.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Baznīcas vieta pie Aišēniem

Novads, pagasts:	Limbažu novada Katvaru pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ancient-burial-ground/176-church-site-by-aiseni-baznicas-vieta-pie-aiseniem

Pašreizējā situācija:

Baznīcas vieta pie Aišēniem ir plaši akmenskrāvuma senkapi ar septiņiem vāji izteiktiem uzkalniem. Šī vieta nav īpaši atraktīva, tomēr tā ir savdabīgs kultūras piemineklis ar zināmu tūrisma vērtību.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Baznīcas vietas pie Aišēniem izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt baznīcas vietu pie Aišēniem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz baznīcas vietu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni Baznīcas vietā vai tās tiešā tuvumā;
 - Piegružot Baznīcas vietu un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.³

Informācijas stends:

- Baznīcas vietas tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Lībiešu Upuralas

Novads, pagasts:	Salacgrīvas novada Salacgrīvas pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums, pieejams caur privātīpašumu
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1476
Dabas aizsardzības statuss:	1. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹ 2. Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis Nr. 115 ²
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Svētupes – aizsargjosla ³
Jūtīgums:	Sensitīvs, tomēr tradicionāli populārs tūrisma objekts
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/177-liv-sacrificial-caves-libiesu-upuralas

Pašreizējā situācija:

Lībiešu Upuralas ir vizuāli izteiksmīgs, izcils dabas un kultūras piemineklis, tradicionāli populārs un viegli pieejams tūrisma objekts. Šī ir viena no labāk zināmajām un populārākajām dabas svētvietām Latvijā. Intensīvā tūristu plūsma pastāvīgi apdraud trauslo pieminekli, apmeklētāji nevilšus bojā zemsedzi ap alām. Tūristi bieži ielien alās, un, diemžēl, alas sienās ieskrāpē grafiti.

Šeit ir izveidota tūrisma infrastruktūra – stāvlaukums, norādes zīmes, informatīvās zīmes vairākās valodās, kā arī taka un kāpnes, kas ved uz alām.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;³
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁴
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;⁵
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem;⁵
 - Celt ēkas un būves.Error! Bookmark not defined.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Lībiešu Upuralu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Lībiešu Upuralas, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz alām un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.⁴
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Lībiešu Upuralu kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Salacgrīvas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:

- Kurināt uguni alās vai to tiešā tuvumā;^{3,5}
- Ienest alā atklātu uguni, smēķēt tajās;⁵
- Rakstīt / gravēt uz alas sienām un apkārtējiem atsegumiem;⁵
- Piegružot alas un to apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Neiet iekšā alās;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams pilnveidot esošo tūrisma infrastruktūru, veidojot kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar tiem zemes īpašniekiem, kuru intereses tiek skartas, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Salacgrīvas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Esošās norādes zīmes ir vēlams saglabāt un uzturēt.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Salacgrīvas novada domi un Dabas aizsardzības pārvaldi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz alām.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Salacgrīvas novada dome
Smilšu iela 9, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071973
www.salacgriva.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 11.12.1997.

² MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 17.04.2001.

³ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Kuiķuļu Svētozolu birzs vieta

Novads, pagasts:	Salacgrīvas novada Salacgrīvas pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības, pieejams caur privātīpašumu
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1475
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Svētupes – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču pieejams caur privātīpašumu
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/place/178-site-of-kuikuli-holy-oak-grove-kuikulu-svetozolu-birzs-vieta

Pašreizējā situācija:

Kuiķuļu Svētozolu birzs vieta atrodas ainaviskā vietā pie Svētupes. Svētozoli nav saglabājušies un augu valsts šai vietā īpaši neatšķiras no augu valsts citur. Vietai ir neliels tūrisma potenciāls, lielākoties pateicoties līdzās esošam populāram tūrisma objektam – Lībiešu Upuralām un skaistai ainavai.

Tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju šeit nav, uz objektu ved sens, aizaudzis ceļš.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kuiķuļu Svētozolu birzs vietas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Kuiķuļu Svētozolu birzs vietu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz šo vietu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Kuiķuļu Svētozolu birzs kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Salacgrīvas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ozolu birzs vietā;²
 - Piegružot birzi un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar tiem zemes īpašniekiem, kuru intereses tiek skartas, kā arī Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Salacgrīvas novada domi.

Informācijas stends:

- Pie birzs vietas, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Salacgrīvas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz birzi.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Salacgrīvas novada dome
Smilšu iela 9, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071973
www.salacgriva.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Krogkalnu Baznīckalns

Novads, pagasts:	Salacgrīvas novada Salacgrīvas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1474
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/179-krogkalni-church-hill-krogkalnu-baznicalns

Pašreizējā situācija:

Krogkalnu Baznīckalns ir varbūtēja senkapu vieta – neliels, lēzens paugurs, kas ir klāts ar akmens krāvuma uzkalniņiem. Vieta ir salīdzinoši atraktīva.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Krogkalnu Baznīckalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Krogkalnu Baznīckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Krogkalnu Baznīckalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Krogkalnu Baznīckalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Salacgrīvas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Salacgrīvas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Krogkalnu Baznīckalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Baznīckalna tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietošana un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Salacgrīvas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīckalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Salacgrīvas novada dome
Smilšu iela 9, Salacgrīva, LV-4033

Tālrunis: 64071973

www.salacgriva.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa

Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101

Tālrunis: 64123834

www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs

Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033

Tālrunis: 64071408

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Tūjas dobumakmens

Novads, pagasts:	Salacgrīvas novada Liepupes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/180-tuja-hollow-stone-tujas-dobumakmens-

Pašreizējā situācija:

Tūjas dobumakmens ir mākslīgi apstrādāts dobumakmens, kas novietots ainaviskā bērzu birzī, no kuras paveras plašs skats uz apkaimi. Šāds kultūras piemineklis ir Vidzemei unikāls. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru, tai skaitā pieeju no ceļa puses, šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Tūjas dobumakmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Tūjas dobumakmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Salacgrīvas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Uz Tūjas dobumakmeni vēlams izveidot pieeju no ceļa puses, izbūvējot pāri ceļmalas grāvim gājēju tiltiņu.
- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot laipas, kas novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Salacgrīvas novada domi.¹

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Tūjas dobumakmens" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pie akmens, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Salacgrīvas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Salacgrīvas novada dome
Smilšu iela 9, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071973
www.salacgriva.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Rūju Svētliepa

Novads, pagasts:	Salacgrīvas novada Liepupes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1461
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču pieejams caur privātmājas pagalmu
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/181-ruji-holy-linden-ruju-svetliepa

Pašreizējā situācija:

Rūju Svētliepa nesenā pagātnē ir gājusi bojā un tās vietā pašlaik aug atvases. Svētvietā pieejama, ejot caur privātmājas pagalmu. Objekts nav atraktīvs. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Rūju Svētliepa ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Rūju Svētliepas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Rūju Svētliepas vietu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz šo vietu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Rūju Svētliepas kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Salacgrīvas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt pie liepas vai tās tiešā tuvumā;
 - Piegružot koka apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;

- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts nav atraktīvs un pieeja uz to ved caur privātmājas pagalmu, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas zīme:

- Tā kā Rūju Svētliepa ir gājusi bojā un tās vieta atrodas privātīpašumā, norādes un informācijas zīme šeit visdrīzāk nav nepieciešama.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³

Kontaktinformācija:

Salacgrīvas novada dome

Smilšu iela 9, Salacgrīva, LV-4033

Tālrunis: 64071973

www.salacgriva.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa

Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101

Tālrunis: 64123834

www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs

Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033

Tālrunis: 64071408

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Svētupe

Novads, pagasts:	Salacgrīvas un Limbažu novadi
Īpašuma statuss:	Dažāds
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Svētupe – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/river/182-svetupe-river-svetupe

Pašreizējā situācija:

Svētupe ir 47 kilometrus gara upe, kas tek caur apvidiem ar dažādu ainavu. Upe neveido vienotu kultūrvēsturisko pieminekli, taču tās krastos atrodas interesanti kultūras un dabas pieminekļi, tai skaitā Lībiešu Upuralas, Drūmās klintis un citi klinšu atsegumi, Sprundu avots un citi. Īpaši ainavisks ir Svētupe posms starp Lauvām un Lībiešu Upuralām.

Tūrisma infrastruktūra ir izveidota Lībiešu Upuralām, taču nav izveidota tāda tūrisma infrastruktūra, kas palīdzētu uztvert Svētupi kā vienotu kultūras un dabas ainavas kompleksu. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru, iespējams Svētupi padarīt par interesantu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina Svētupe un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.²
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.⁴ Šādu koku ciršanu ārpus mežu zemēm vēlams saskaņot ar Salacgrīvas vai Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam īpaši paredzētām vietām;²
 - Piegružot upes krastus;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt un pilnveidot esošo tūrisma infrastruktūru, kas izveidota pie Svētupe krastos esošajiem dabas un kultūras pieminekļiem.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.

Informācijas stendi:

- Papildinošu informāciju par Svētupi var iekļaut informācijas stendos, kas tiek izvietoti pie dabas un kultūras pieminekļiem Svētupes krastos.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Salacgrīvas novada dome
Smilšu iela 9, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071973
www.salacgriva.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Jaunrēzu Baznīcas vieta

Novads, pagasts:	Limbažu novada Limbažu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču pieejams caur privātmājas pagalmu
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/place/183-jaunrezas-church-site-jaunrezu-baznicas-vieta

Pašreizējā situācija:

Jaunrēzu Baznīcas vieta ir dabā grūti saskatāma senvieta bez īpašām kultūras pieminekļa pazīmēm. Lai vietai piekļūtu, nepieciešams šķērsot privātmājas pagalmu. Tāpēc šim objektam ir maza tūrisma vērtība.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Jaunrēzu Baznīcas vietas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Jaunrēzu Baznīcas vietu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz šo vietu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Salacgrīvas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni baznīcas vietā vai tās tiešā tuvumā;
 - Piegružot baznīcas vietu un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts nav atraktīvs un pieeja uz to ved caur privātmājas pagalmu, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis atrodas privātā teritorijā, zīmes izvietošana pie tā nav nepieciešama.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Ikšķiļu (Ēķinu) Upurleipa

Novads, pagasts:	Limbažu novada Limbažu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1470
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/184-ikskiles-ekin-sacrificial-linden-ikskile-ekinu-upurleipa

Pašreizējā situācija:

Ikšķiļu Upurleipa ir īpatnējs, zīmīgs koks ar kultūrvēsturisko nozīmi. Liepa un tās apkaime ir noganīta, ap koku tiek krauti akmeņi.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Ikšķiļu Upurleipa ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ikšķiļu Upurleipas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ikšķiļu Upurleipu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz koku un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ikšķiļu Upurleipas kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pie koka, tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot liepas apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Nekāpt liepā;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Ikšķiļu Upurliepa” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Pie Upurliepas, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz koku.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Skomaku liepa

Novads, pagasts:	Limbažu novada Limbažu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Aizsargājams dižkoks ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/185-skomaki-linden-skomaku-liepa

Pašreizējā situācija:

Skomaku liepa ir vizuāli neparasts, atraktīvs koks. Lai arī nav pārliecības, ka šim kokam ir kultūrvēsturiska vērtība, kā dabas piemineklis tas ir pietiekami interesants, lai kļūtu par vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Skomaku liepas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi² vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Skomaku liepu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz liepu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pie liepas vai tās tiešā tuvumā;
 - Piegružot koka apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt liepā;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemesdzīves erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Skomaku liepa” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pie liepas, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz koku.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

² MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Limbažu Lielezers (Svētezers)

Novads, pagasts:	Limbažu novada Limbažu pagasts
Īpašuma statuss:	Publiskie ūdeņi
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Limbažu Lielezera – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/lake/186-limbazi-lielezers-lake-holy-lake-limbazu-lielezers-svetezers

Pašreizējā situācija:

Limbažu Lielezers ir ainavisks ezers Limbažu pilsētas tiešā tuvumā. Ar šo ezeru saistītas vairākas leģendas, taču nav faktisku pierādījumu tā kultūrvēsturiskajai vērtībai.

Ap ezeru ir izveidotas pastaigu takas, labiekārtota peldvieta, skatu tornis, tas faktiski ir kļuvis par vietēja mēroga tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.²
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas (mežu zemēs).⁴ Ārpus mežu zemēm to vēlam saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam paredzētām vietām;²
 - Piegružot ezera krastus, apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā ezera krastos sākas zemsedzes erozija, ir nepieciešams to pēc iespējas novērst, veidojot kāpnes, tiltiņus un laipas.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas veidot tā, lai tā pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stends:

- Papildinošu informāciju par Limbažu Lielezeru var izvietot citos informācijas stendos, kas, iespējams, jau atrodas ezera krastā.
- Ja šādu stendu nav, tad pie ezera, vēlams, bieži apmeklētā vietā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz ezeru.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Menkuļu Baznīckalns (Kroņu Baznīcas vieta)

Novads, pagasts:	Limbažu novada Skultes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/place/187-menkuli-church-hill-menkulu-baznickalns

Pašreizējā situācija:

Menkuļu Baznīckalns ir maz atraktīvs paugurs bez mākslīgas pārveides pazīmēm, tam nav īpaša tūristu piesaistes potenciāla. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Menkuļu Baznīckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Menkuļu Baznīckalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Gadījumā ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.

- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas zīme:

- Pie Menkuļu Baznīckalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīckalnu.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Baišleja

Novads, pagasts:	Limbažu novada Katvaru pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ravine/188-baisleja-ravine-basleja

Pašreizējā situācija:

Baišleja ir aizaugusi, grūti pieejama vieta – ieleja, par kuru sacerēti spoku stāsti.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, tam ir zems tūristu piesaistes potenciāls.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Baišlejas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams pārliecināties, ka tie neatrodas meža zemē. Ja tie atrodas meža zemē, tos atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam paredzētām vietām;
 - Piegružot Baišleju un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Baišleja ir maz atraktīva vieta, kam ir maz iespēju piesaistīt tūristus tādā skaitā, lai rastos nepieciešamība pēc tūrisma infrastruktūras.
- Nepieciešamības gadījumā jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas zīme:

- Pie Baišlejas, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baišleju.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Vannišu (Katvaru) ezers

Novads, pagasts:	Limbažu novada Katvaru pagasts
Īpašuma statuss:	Publiskie ūdeņi
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Katvaru ezera – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/lake/189-vannisi-katvari-lake-vannisu-katvaru-ezers

Pašreizējā situācija:

Vannišu ezers ir ainavisks, viegli pieejams ezers. Ezerā apkaimē vairākās vietās ir labiekārtota, to piemērojot atpūtas vajadzībām, ir uzstādīts informācijas stends, tas ir populārs lokālā tūrisma objekts. Vannišu ezers netiek popularizēts kā dabas svētvieta.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.²
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas (mežu zemēs).⁴ Ārpus mežu zemēm to vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam paredzētām vietām,²
 - Piegružot ezera krastus, apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā ezera krastos sākas zemsedzes erozija, ir nepieciešams to pēc iespējas novērst, veidojot kāpnes, tiltiņus un laipas.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas veidot tā, lai tā pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stands:

- Informācijas stendu vēlams pie nepieciešamības papildināt, uzturēt un, pie nepieciešamības atjaunot, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz ezeru.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Liepleju Elku (Upuru) ozoli

Novads, pagasts:	Limbažu novada Umurgas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1485
Dabas aizsardzības statuss:	1. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹ 2. Augstrozes dabas liegums ² 3. Aizsargājami dižkoki ³
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/190-lieplejas-idols-sacrificial-oaks-liepleja-elku-upuru-ozoli

Pašreizējā situācija:

Liepleju Upurozoli ir agrākā upurēšanas vieta – četri ainaviski dižkoki dīķa krastā.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra. Netālu no ozoliem atrodas norāde, taču tā nenorāda virzienu un attālumu. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Liepleju Upurozoli ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁴

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;^{3,5}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;³
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.³
 - Veikt galveno cirti.³
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Liepleju Elku ozolu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Liepleju Elku ozolus, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kokiem un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Liepleju Upurozolu kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁵
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pie ozoliem vai to tiešā tuvumā;
 - Piegružot teritoriju ap ozoliem;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt ozolos;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams veidot tūrisma infrastruktūru – tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt Liepleju Elku ozoliem un novērstu varbūtējo eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁶ un pieminekļa īpašnieku, vēlams pilnveidot esošās un izvietot papildus norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Liepleju Elku ozoli” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Gadījumā, ja tiek izveidota taka tūristiem, tās malā pie kokiem ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kokiem.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² MK noteikumi Nr. 212, “Noteikumi par dabas liegumiem”, 1999.gada 15.jūnijs.

³ MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁶ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Augstrozes Krusta kalns

Novads, pagasts:	Limbažu novada Umurgas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļu – Liepleju Elku ozolu un Zviedru cepures – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/191-augstroze-cross-hill-augstroze-krusta-kalns

Pašreizējā situācija:

Augstrozes Krusta kalns ir izteiksmīgs, stāvs paugurs pie Augstrozes baznīcas. Tā kā līdzās atrodas Augstrozes baznīca, netālu ir Liepleju Upurozoli, Augstrozes pilskalns un citiem tūristiem interesanti objekti, šim objektam ir tūrisma vērtība.

Pie Krusta kalna ir izveidots stāvlaukums, norādes zīme, taču ērtam pieminekļa apmeklējumam trūkst kāpņu un taciņas. Līdzās, pie baznīcas, atrodas informācijas stends, kas informē par vairākiem tuvumā esošiem dabas un kultūras pieminekļiem, tai skaitā Krusta kalnu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.³
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Augstrozes Krusta kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Augstrozes Krusta kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams izveidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stends:

- Pie Krusta kalna, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Unkšu bedrīšakmens

Novads, pagasts:	Limbažu novada Limbažu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/192-unksi-cup-marked-stone-unksu-bedrisakmens

Pašreizējā situācija:

Unkšu bedrīšakmens ir interesants kultūrvēsturiskais piemineklis, taču, lai tam piekļūtu, ir jāšķērso ganības.

Šim nesen atklātajam objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Unkšu bedrīšakmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Unkšu bedrīšakmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Gadījumā ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtne iespējama vai jau ir sākusies zemesedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Unkšu bedrīšakmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Unkšu bedrīšakmens tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Meža likums, 24.02.2000.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Kaniņu kalns

Novads, pagasts:	Limbažu novada Vidrižu pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1499
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/193-kanini-hill-kaninu-kalns

Pašreizējā situācija:

Kaniņu kalns ir maz zināms pilskalns, kas pašlaik apaudzis ar krūmiem un kuram nav vienkārši pieklūt. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru, pilskalns var kļūt atraktīvāks un piesaistīt tūristu interesi.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;¹
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kaniņu kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Kaniņu kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Kaniņu kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.¹
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;

- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un Limbažu novada domi, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Kaniņu kalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai pašvaldībai ir jāizsniedz plāksne, ko Limbažu novada dome piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.¹
- Kaniņu kalna tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Kaniņu kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Igates Jāņa (Elka, Upuru) kalniņš

Novads, pagasts:	Limbažu novada Vidrižu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1494
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Autoceļa aizsargjosla ¹
	Nav sensitīvs, taču atrodas privātmājas pagalmā
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/194-igate-janis-idols-sacrificial-hill-igates-jana-elka-upuru-kalniņš

Pašreizējā situācija:

Igates Jāņa kalniņš ir neliels paugurs privātmājas pagalmā bez īpaša tūristu piesaistes potenciāla. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Igates Jāņa kalniņš ir vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;¹
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Igates Jāņa kalniņa izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Igates Jāņa kalniņa kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi un VAS "Latvijas valsts ceļi"¹.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;

- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts nav atraktīvs un pieeja uz to ved privātmājas pagalmā, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis atrodas privātā teritorijā, zīmes izvietošana pie tā nav nepieciešama.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Kaķu bedrīšakmens

Novads, pagasts:	Limbažu novada Vidrižu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1495
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/195-kaki-cup-marked-stone-kaku-bedrisakmens

Pašreizējā situācija:

Kaķu bedrīšakmens ir atraktīvs kultakmens, kas ir salīdzinoši viegli pieejams.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Kaķu bedrīšakmens ir vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzies eroziju;
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kaķu bedrīšakmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Kaķu bedrīšakmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Kaķu bedrīšakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nekāpt uz akmens;
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Kaķu bedrīšakmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Pie akmens, vēlams, ja esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Ungurkalns (Ozolkalns)

Novads, pagasts:	Limbažu novada Viļķenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1501
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Svētupes – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/196-ungurkalns-ozolkalns-hill-ungurkalns-ozolkalns

Pašreizējā situācija:

Ungurkalns ir ar krūmiem apaudzis, īpatnējs, daļēji mākslīgi pārveidots paugurs. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Ungurkalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.³

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;⁴
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ungurkalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ungurkalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ungurkalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁵

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;²
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁶ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Ungurkalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Pie Ungurkalna, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Ungurkalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ Meža likums, 24.02.2000.

⁶ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Vilķenes dobumakmens

Novads, pagasts:	Limbažu novada Vilķenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/197-vilkene-hollow-stone-vilkenes-dobumakmens

Pašreizējā situācija:

Vilķenes dobumakmens ir akmens ar izteiksmīgu, mākslīgi veidotu dobumu.

Ap objektu ir taciņa, alksnājs ap to ir kopts. Līdzās akmenim atrodas arī norāde ar uzrakstu "Bļodakmens". Tomēr trūkst norādes ceļmalā, kas palīdzētu to atrast, nav sniegta plašāka informācija. Pilnveidojot tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Vilķenes dobumakmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar Īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Vilķenes dobumakmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Limbažu novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmeni un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemsedzes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Limbažu novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Viļķenes dobumakmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pie dobumakmens, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Limbažu novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Limbažu novada dome
Rīgas iela 169, Limbaži, LV-4001
Tālrunis: 64023003
www.limbazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa
Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101
Tālrunis: 64123834
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Salacgrīvas birojs
Rīgas iela 10a, Salacgrīva, LV-4033
Tālrunis: 64071408
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”, 1997.gada 11.decembris.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Sējas ozols

Novads, pagasts:	Sējas novads
Īpašuma statuss:	Pašvaldības zeme
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Aizsargājams dižkoks ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/198-seja-oak-sejas-ozols

Pašreizējā situācija:

Sējas ozols ir izcila izmēru dižkoks, kas atrodas ainaviskā vietā, publiski pieejamajā Sējas parkā. Ozola apkaime ir sakopta, tam līdzās atrodas informācijas zīme ar leģendu, kas interpretēta, kā reāls notikums. Trūkst norāžu ceļu malās, kas nezinātājiem palīdzētu šo koku atrast.

Pilnveidojot tūrisma infrastruktūru, Sējas ozolu ir iespējams padarīt par populāru un atraktīvu reģionālas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Sējas ozola izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi², vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Sējas ozolu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz koku un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Sējas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam paredzētām vietām;²
 - Piegružot dižozola apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Neiet līdz pašam kokam, lai pēc iespējas samazinātu augsnes eroziju un netraumētu koka mizu;
 - Nekāpt ozolā;
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Sējas ozolam nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru, tomēr vēlams uzraudzīt, vai augsne ap koku un koka saknes netiek bojātas, tās nomīdot. Šādā gadījumā nepieciešams uzmanīgi uzirdināt augsni ap koku.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un Sējas novada pašvaldību, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Sējas ozols" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Sējas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz koku.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Sējas novada dome

"Jēņi", p/n Murjāņi, Sējas novads, LV-2142

Tālrunis: 67977739

www.seja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150

Tālrunis: 67509545

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

² MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Velna ezers un purvs

Novads, pagasts:	Ropažu novads
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas liegums "Lielie Kangari" (Natura 2000 vieta) ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Velna ezera – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Sensitīvs biotops
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/lake/199-devils-lake-and-the-marsh-velna-ezers-un-purvs

Pašreizējā situācija:

Velna ezers un purvs ir maz atraktīvs purvājs un mazs ezeriņš Kangaru kalnu pakājē. Netālu no objekta atrodas svātlaukums un informācijas stends par līdzās esošo Kangaru ezeru. Objekts neizraisa īpašu interesi no tūrisma viedokļa un ir jāvērtē, vai dabas lieguma zonā, trauslajā purvu biotopā būtu nepieciešams vēl paplašināt tūrisma infrastruktūru.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju;³
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.³
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.³
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Velna ezera un purva izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Koku, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.⁵

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam īpaši paredzētām vietām;²
 - Piegružot purvu un ezeru, to apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Velna ezeram un purvam nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis atrodas sensitīvā un grūti pieejamā teritorijā, zīmes izvietošana pie tā nav nepieciešama. Informāciju par Velna ezeru un purvu vēlams iekļaut jau esošajos informācijas stendos, kas informē par dabas parku "Lielie Kangari".

Kontaktinformācija:

Ropažu novada pašvaldība

Sporta iela 1, Ropaži, Ropažu novads, LV-2135

Tālrunis: 67918219

www.ropazi.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150

Tālrunis: 67509545

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr. 212. „Noteikumi par dabas liegumiem”, 15.06.1999.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁵ Meža likums, 24.02.2000.

Kandavas Baznīckalns - pilskalns

Novads, pagasts:	Kandavas novada Kandavas pilsēta
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2303
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta), neitrālā zona ^{2,3}
Aizsargjosla:	Daļa atrodas virszemes ūdensobjekta – Abavas – aizsargjoslā ⁴
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/200-kandava-church-hill---hill-fort-kandavas-baznicalns---pilskalns

Pašreizējā situācija:

Kandavas Baznīckalns ir pilskalns – izcili ainavisks kultūras piemineklis. Baznīckalns ir iekļauts tūrisma apritē, tam līdzās izveidots stāvlaukums ar soliņiem, kalnā ved kāpnes, pie stāvlaukuma uzstādīts informācijas stends ar plašu informāciju par Kandavas novada pieminekļiem. Tomēr informācijas stends nesatur daudz informācijas par Baznīckalnu.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁵
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;
 - Veikt galveno cirti.⁴
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kandavas Baznīckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Kandavas Baznīckalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Kandavas Baznīckalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁵
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;⁴
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdzies eroziju, papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un pie nepieciešamības atjaunot norādes zīmes.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai ir jāizsniedz plāksne, ko pašvaldība piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
"Šlīteres mežniecība", Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Melderu Velna akmens

Novads, pagasts:	Kandavas novada Kandavas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2299
Dabas aizsardzības statuss:	^{1.} Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta) , dabas lieguma zona ^{2,3} 2. Atrodas aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa Nr. 172. "Abavas Velnala" teritorijā ⁴
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Abavas – aizsargjosla ⁵
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/201-melderu-devils-stone-melderu-velna-akmens

Pašreizējā situācija:

Melderu Velna akmens kopā ar līdzās esošo Melderu Velna alu jau vairākas desmitgades ir populārs reģionālas nozīmes tūrisma objekts. Objektu ir viegli atrast, pateicoties norādes zīmēm pie ceļiem, pie tā izveidota autmašīnu stāvvietā. Informācijas stends pie objekta ir mazinformatīvs.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Melderu Velna akmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁶

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju;⁷
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;
 - Veikt galveno cirti;⁵
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁸
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁸
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Melderu Velna akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Melderu Velna akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Melderu Velna akmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁷
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;⁵
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemes eroziju, papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁷
- Vēlams pilnveidot, papildināt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
"Šīķītes mežniecība", Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁵ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁸ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

Melderu Velna ala

Novads, pagasts:	Kandavas novada Kandavas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2300
Dabas aizsardzības statuss:	1. Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta), dabas lieguma zona ^{2,3} 2. Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis "Abavas Velnala", Nr. 172. ⁴
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Abavas – aizsargjosla ⁵
Jūtīgums:	Sensitīvs sakarā ar degradēto augsnes zemsedzi
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/202-melderu-devils-cave-melderu-velna-ala

Pašreizējā situācija:

Melderu Velna ala ir plaši pazīstams dabas un kultūras piemineklis, kas atrodas tuvu citam ļoti pazīstamam objektam – Melderu Velna akmenim. Alu (kopā ar Velna akmeni) ir viegli atrast, pateicoties norādes zīmēm pie ceļiem, pie tā izveidota autmašīnu stāvvietas. Uz alu ved kāpnes. Pie objekta trūkst informācijas stenda. Ap alu degradēta zemsedze, ala daudzo apmeklētāju dēļ ir ar apdilušām sienām.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Melderu Velna ala ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁶

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;^{7,8}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;⁸
 - Veikt galveno cirti;^{5,8}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁸
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁸
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Melderu Velna alas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Melderu Velna alu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz alu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Melderu Velna alas kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁷

- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārlicināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁹

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni alā vai tās tiešā tuvumā;^{5,8}
 - Ienest alā atklātu uguni, smēķēt;⁸
 - Rakstīt vai gravēt uz alas sienām jeb vai apkārtējiem atsegumiem;⁸
 - Piegružot alu un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Neiet iekšā alā;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemes eroziju, papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Pieejas alai jāveido tā, lai pēc iespējas atturētu apmeklētājus no tiešas piekļuves alai un smilšakmens atsegumiem.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁷
- Pie alas ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz alu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija

“Šlīteres mežniecība”, Dundagas novads, LV-3270

Tālrunis: 63286000

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi “Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁵ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁸ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁹ Meža likums, 24.02.2000.

Čāpuļu Upurkalns (Lūgšanu kalns)

Novads, pagasts:	Kandavas novada Kandavas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2298
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta) , dabas lieguma zona ^{2,3}
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/203-capuli-sacrificial-hill-worship-hill-capulu-upurkalns-lugsanu-kalns

Pašreizējā situācija:

Čāpuļu Upurkalns ir maz atraktīva vieta, kas aizaugusi ar krūmiem, tas no tūrisma viedokļa neizraisa īpašu interesi. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Čāpuļu Upurkalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁴

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁵
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁶
 - Veikt galveno cirti;⁶
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁶
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Čāpuļu Upurkalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Čāpuļu Upurkalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Čāpuļu Upurkalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁵
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:

- Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
- Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā piemineklis ir maz atraktīvs, visdrīzāk, tūrisma infrastruktūras attīstība šeit nav nepieciešama.
- Gadījumā, ja regulāru tūristu apmeklējumu dēļ sākas zemsedzes erozijas process, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnis un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Kandavas novada domi.³

Informācijas zīme:

- Pie Čāpuļu Upurkalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi. Zīme jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Upurkalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁵
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
"Šlīteres mežniecība", Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁶ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁷ Meža likums, 24.02.2000.

Buses Baznīcas kalns

Novads, pagasts:	Kandavas novada Matkules pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2308
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta), dabas lieguma zona ^{2,3}
Aizsargjosla:	1. Virszemes ūdensobjekta – Imulas – aizsargjosla ⁴ 2. Matkules kapsētas aizsargjosla ⁴
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/204-buses-church-hill-buses-baznicas-kalns

Pašreizējā situācija:

Buses Baznīcas kalns ir līdzās esošā Buses pilskalna kulta kalns. Objekts ir nav īpaši atraktīvs, tomēr kontekstā ar līdzās esošo, ainavisko Buses pilskalnu tam ir perspektīva kā Buses pilskalna apmeklējumu papildinošam objektam.

Pie Buses pilskalna ir izveidota infrastruktūra, tai skaitā informācijas stends. Tomēr Buses Baznīcas kalns no pilskalna pašlaik nav pieejams – pāri Imulai nav tilta.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Buses Baznīcas kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁵

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁶
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti;^{4,7}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁷
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁷
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Buses Baznīcas kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁵
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Buses Baznīcas kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Baznīcas kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Buses Baznīcas kalna uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁶
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;⁴
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemsedzes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – gājēju tiltiņu pāri Imulai, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁶
- Baznīcas kalna, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīcas kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
"Šīteres mežniecība", Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

⁵ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁶ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁷ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

Buses pilskalna trīs bedrīšakmeņi

Novads, pagasts:	Kandavas novada Matkules pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Atrodas pilskalnā - valsts nozīmes arheoloģiskajā pieminekļī Nr. 2310
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta), dabas lieguma zona ^{2,3}
Aizsargjosla:	1. Virszemes ūdensobjekta – Imulas – aizsargjosla ⁴ 2. Matkules kapsētas aizsargjosla ⁴
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/205-the-1st-and-2nd-cup-marked-stones-of-the-buses-hill-fort-buses-pilskalna-1-un-2-bedrisakmeni http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/206-the-3rd-cup-marked-stone-of-the-buses-hill-fort-buses-pilskalna-3-bedrisakmens

Pašreizējā situācija:

Buses pilskalna bedrīšakmeņi veido daļu no populāra un bieži apmeklēta kultūrvēsturiskā pieminekļa – Buses pilskalna. Uz Buses pilskalnu ceļu malās norāda informācijas zīmes, pie pilskalna ir stāvvietā. Pilskalnā izvietots informācijas stends, taču tajā nav informācijas par bedrīšakmeņiem.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Buses pilskalna bedrīšakmeņi atrodas valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa – pilskalna - teritorijā, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁵

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁶
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;
 - Veikt galveno cirti;^{4,7}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁷
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁷
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Buses pilskalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁵
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Buses pilskalna bedrīšakmeņus, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeņiem un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Buses pilskalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁶

- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pilskalnā vai tā tiešā tuvumā ārpus tam īpaši paredzētām vietām;⁴
 - Likst uz akmeņiem degošas sveces;
 - Piegružot pilskalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmeņiem;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdzies eroziju, papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Kandavas novada domi.

Informācijas stends:

- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Kandavas novada domi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeņiem un neietekmētu ainavu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
"Šīteres mežniecība", Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

⁵ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁶ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁷ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

Lanksēdes Velna pēdas akmens

Novads, pagasts:	Kandavas novada Matkules pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja" ¹ 2. Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2312
Dabas aizsardzības statuss:	1. Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta), dabas lieguma zona ^{2,3} 2. Atrodas aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa Nr. 176. "Langsēdes klintis" teritorijā. ⁴
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Imulas – aizsargjosla ⁵
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/207-lanksede-devils-foot-stone-lanksedes-velna-pedas-akmens

Pašreizējā situācija:

Lanksēdes Velna akmens ir salīdzinoši maz atraktīvs akmens Imulas upes gultnē. Tā kā akmens atrodas Imulas klinšu pakājē, netālu no citiem interesantiem Abavas senlejas dabas un kultūras pieminekļiem, tūristi to var apmeklēt papildus citiem pieminekļiem. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lanksēdes Velna akmens ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁶

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;^{7,8}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju;⁸
 - Veikt galveno cirti;^{5,8}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁸
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁸
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Lanksēdes Velna pēdas akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Lanksēdes Velna pēdas akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Lanksēdes Velna pēdas akmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁷
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;⁵
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi līdz punktam, no kura var ērti apskatīt objektu un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁹ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Lanksēdes Velna pēdas akmens" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁷
- Akmens tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
"Šīķītes mežniecība", Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁵ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁸ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁹ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietošanu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietošana”, 07.06.2005.

Ķempju Piltiņkalns

Novads, pagasts:	Kandavas novada Matkules pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	1. Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "Abavas ieleja"; ¹ 2. Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2311
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Abavas senleja" (Natura 2000 vieta), dabas lieguma zona; ^{2,3}
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Abavas – aizsargjosla ⁴
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/208-kempji-piltinkalns-hill-kempju-piltinkalns

Pašreizējā situācija:

Ķempju Piltiņkalns ir izteikts paugurs ainaviskās Abavas senlejas malā. Tas atrodas pie populārā aktīvās atpūtas centra "Zviedru cepure", un līdz ar to tā tiešā tuvumā ir izveidota nepieciešamā infrastruktūra – kalnam ir viegli piekļūt, tā tuvumā ir autostāvieta. Nav informācijas zīmju un norāžu, kas informētu par Ķempju Piltiņkalnu. Objekts nav īpaši atraktīvs, taču tas savā ziņā papildina "Zviedru cepures" piedāvājumu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Ķempju Piltiņkalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁵

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁶
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti;^{4,7}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁷
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁷
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ķempju Piltiņkalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁵
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ķempju Piltiņkalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ķempju Piltiņkalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁶
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;⁴
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav īpašas nepieciešamības veidot specifisku tūrisma infrastruktūru ap Ķempju Piltiņkalnu, jo apmeklētāju skaits ir pārāk neliels, lai apdraudētu zemsedzi kalnā un tā apkaimē.
- Tomēr, ja intensīvas apmeklētāju plūsmas dēļ ir vērojama zemsedzes erozija, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁸ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Ķempju Piltiņkalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁶
- Piltiņkalna tuvumā, vēlams, jau esoša celiņa malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
“Šlīteres mežniecība”, Dundagas novads, LV-3270
Tālrunis: 63286000
www.daba.gov.lv

¹ MK noteikumi "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums”, 20.06.1996.

² MK noteikumi „Dabas parka „Abavas senleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 03.03.2008.

³ Dabas parka „Abavas senleja” Dabas aizsardzības plāns 2005. – 2009.gadam (pagarināts līdz 2013.gada 31.decembrim).

⁴ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

⁵ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁶ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁷ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁸ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietošanu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietošana”, 07.06.2005.

Zāģeru Velna akmens

Novads, pagasts:	Kandavas novada Vānes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2302
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/209-zageri-devils-stone-zageru-velna-akmens

Pašreizējā situācija:

Zāģeru Velna akmens ir liels akmens Amulas sāngravā. Akmens ir ainavisks, ar interesantām senatnes un mūsdienu teiksmām apvīts un ir potenciāli interesants tūrisma objekts.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, uz to ved daļēji aizaugusi taciņa. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju;¹
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Zāģeru Velna akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Zāģeru Velna akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Zāģeru Velna akmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.¹
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemesdes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Zāģeru Velna akmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, kas jāpiestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.¹
- Pie akmens, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Mazskudru Velna papēdis

Novads, pagasts:	Kandavas novada Matkules pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Amulas – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču pieejams cauri privātmājas pagalmam
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/210-mazskudras-devil%E2%80%99s-heel-stone-mazskudru-velna-papedis

Pašreizējā situācija:

Mazskudru Velna papēdis ir vidēji liels akmens, kurš nav īpaši atraktīvs. Lai pie tā nokļūtu, ir jāšķērso privātmājas pagalms, mājas iemītnieki nevēlas, lai tos traucētu tūristi.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Mazskudru Velna papēža izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Mazskudru Velna papēdi, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts nav īpaši atraktīvs un pieeja uz to ved caur privātmājas pagalmu, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis atrodas privātā teritorijā, zīmes izvietošana pie tā nav nepieciešama.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Venteru Upuru kalns

Novads, pagasts:	Kandavas novada Zantes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2334
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Daļēji atrodas autoceļa aizsargjoslā ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/211-venteri-sacrificial-hill-venteru-upuru-kalns

Pašreizējā situācija:

Venteru Upuru kalns ir maz atraktīvs paugurs ceļa malā, kurš no tūrisma viedokļa īpašu interesi neizraisa. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Venteru Upuru kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Venteru Upuru kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Venteru Upuru kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Venteru Upuru kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums⁴, ciršana jāaskaņo ar VAS "Latvijas Valsts ceļi".¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā piemineklis ir maz atraktīvs, visdrīzāk, tūrisma infrastruktūras attīstība šeit nav nepieciešama.
- Gadījumā, ja regulāru tūristu apmeklējumu dēļ sākas zemsedzes erozijas process, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Kandavas novada domi.

Informācijas zīme:

- Pie Upuru kalna, vēlams, pieejamā vietā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Upuru kalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Zemītes Baznīcas kalns

Novads, pagasts:	Kandavas novada Zemītes pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļa – Zemītes luterāņu baznīcas – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/212-zemite-church-hill-zemites-baznिकास-kalns-

Pašreizējā situācija:

Zemītes Baznīcas kalns ir neliels, maz atraktīvs uzkalns pie Zemītes baznīcas. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Zemītes Baznīcas kalnam varētu būt papildinoša nozīme maršrutos uz citiem interesantiem tūrisma objektiem.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Zemītes Baznīcas kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Zemītes Baznīcas kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā piemineklis ir maz atraktīvs, visdrīzāk, tūrisma infrastruktūras attīstība šeit nav nepieciešama.

- Gadījumā, ja regulāru tūristu apmeklējumu dēļ sākas zemsedzes erozijas process, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi.

Informācijas zīme:

- Pie Baznīcas kalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīcas kalna.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Lauciņu Elka kalns

Novads, pagasts:	Kandavas novada Zemītes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2335
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Daļēji atrodas autoceļa aizsargjoslā ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/213-laucini-idols-hill-laucinu-elka-kalns-

Pašreizējā situācija:

Lauciņu Elka kalns ir neliels paugurs cieši līdzās ceļam, vietai neskaidra kultūrvēsturiskā nozīme.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Lauciņu Elka kalnam varētu būt papildinoša nozīme maršrutos uz citiem interesantiem tūrisma objektiem.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lauciņu Elka kalns ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju;
 - Veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Lauciņu Elka kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Lauciņu Elka kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Lauciņu Elka kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi, ciršana jāsašķir ar VAS "Latvijas Valsts ceļi".¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;

- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā piemineklis ir maz atraktīvs, visdrīzāk, tūrisma infrastruktūras attīstība šeit nav nepieciešama.
- Gadījumā, ja regulāru tūristu apmeklējumu dēļ sākas zemsedzes erozijas process, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltiņus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Kandavas novada domi.

Informācijas zīme:

- Pie Elka kalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Elka kalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Zemītes Elku liepa

Novads, pagasts:	Kandavas novada Zemītes pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska personas īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļu – Zemītes luterāņu baznīcas un Lauciņu Elka kalna – aizsargjoslas ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/214-zemite-idols--linden-zemites-elku-liepa

Pašreizējā situācija:

Zemītes Elku liepa ir savdabīgs daudzžuburu koks ar nepārliecinošu kultūrvēsturisko nozīmību.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, taču tas ir viegli pieejams. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par interesantu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Zemītes Elku liepas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Zemītes Elku liepu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz koku un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā;
 - Piegružot koka apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt liepā;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav īpašas nepieciešamības veidot specifisku tūrisma infrastruktūru ap Zemītes Elku liepu, jo apmeklētāju skaits ir pārāk neliels, lai apdraudētu koku un tā apkaimi.
- Tomēr, ja intensīvas apmeklētāju plūsmas dēļ ir vērojama zemsedzes erozija, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi.

Informācijas stends:

- Pie liepas, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Kandavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz liepu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Upurozols pie Zemītes mācītājmuižas

Novads, pagasts:	Kandavas novada Zemītes pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiskas personas īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Aizsargājams dižkoks ¹
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļa – Zemītes luterāņu baznīcas – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču atrodas aizžogotā privātajā teritorijā
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/215-sacrificial-hill-at-the-zemite-rectory-upurozols-pie-zemites-macitajmuižas

Pašreizējā situācija:

Upurozols pie Zemītes mācītājmuižas ir iespaidīgs ozols, kas atrodas aizžogotā privātmājas teritorijā. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, koka apkaime ir sakopta. Tūrisma attīstība šajā privātajā teritorijā nav vēlama.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par upurozola izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt upurozolu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz koku un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Kandavas novada domi.

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā ozols nav īpaši atraktīvs un atrodas aizžogotā privātajā teritorijā, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka ozols atrodas privātā teritorijā, zīmes izvietošana pie tā nav nepieciešama.

Kontaktinformācija:

Kandavas novada dome
Dārza iela 6, Kandava, LV-3120
Tālrunis: 63182028
www.kandava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija

“Šlīteres mežniecība”, Dundagas novads, LV-3270

Tālrunis: 63286000

www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Valliešu Elka kalns

Novads, pagasts:	Tukuma novada Irlavas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2289
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču pieejams tikai cauri privātmājas pagalmam
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/216-valliesi-idols-hill-valliesu-elka-kalns-

Pašreizējā situācija:

Valliešu Elka kalns ir izteiksmīgs paugurs, kas redzams jau no lielāka attāluma. Uz kalna atrodas privāta saimniecība, līdz ar to tas nav brīvi pieejams tūrisma apmeklējumiem. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Valliešu Elka kalns ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju;²
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Valliešu Elka kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Valliešu Elka kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Valliešu Elka kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt zīmi (ja tāda ir uzstādīta).
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem (ja tāda ir uzstādīta).

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts nav atraktīvs un pieeja uz to ved caur privātmājas pagalmu, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas zīme:

- Pie Elka kalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Tukuma novada pašvaldību. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Elka kalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Kaives Senču ozols

Novads, pagasts:	Tukuma novada Sēmes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2318
Dabas aizsardzības statuss:	Aizsargājams dižkoks ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/217-kaive-ancestors-oak-kaives-sencu-ozols-

Pašreizējā situācija:

Kaives Senču ozols ir izcils dabas piemineklis – Baltijā resnākais koks, tas ir samērā populārs tūrisma objekts.

Objektam izveidota automašīnu stāvvietā, tualete, pieeja pa taciņu, informācijas zīmes, koka smagie zari ir atbalstīti ar dekoratīviem balstiem, apkārtnē sakopta.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Kaives Senču ozols ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju,^{3,1}
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kaives Senču ozola izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi¹, vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Kaives Senču ozolu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz ozolu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Kaives Senču ozola kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Tukuma novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni koka tiešā tuvumā un ārpus tam īpaši paredzētām vietām;
 - Piegružot koka un tā apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku,³
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Nekāpt uz koka saknēm u nnekāpt kopā;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdzies eroziju, papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Tukuma novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Tukuma novada pašvaldību, Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz koku.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija
"Meža māja", Ķemeri, Jūrmala, LV-2012
Tālrunis: 67730078
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Līdumnieku Velna pēdas akmens

Novads, pagasts:	Tukuma novada Zentenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču iemūrēts privātās mājas pamatos
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/218-lidumnieki-devils-foot-stone-lidumnieku-velna-pedas-akmens

Pašreizējā situācija:

Līdumnieku Velna pēdas akmens ir saspridzināts un iemūrēts lietošanā esošas ēkas pamatos un līdz ar to nav popularizējams kā tūrisma objekts. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Līdumnieku Velna pēdas akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Līdumnieku Velna pēdas akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklejūtu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.²

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts nav atraktīvs un un atrodas privātā teritorijā, tūrisma infrastruktūru šeit nav nepieciešams veidot.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis atrodas privātā teritorijā, zīmes izvietošana pie tā nav nepieciešama.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Meža likums, 24.02.2000.

Tukuma Kapellas, Kapličas, Kapu, Karātavu, Lielais kalns

Novads, pagasts:	Tukuma novada Tukums
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/219-tukums-chapel-mortuary-cemetery-gallows-big-hill-tukuma-kapellas-kaplicas-kapu-karatavu-lielais-kalns

Pašreizējā situācija:

Tukuma Kapellas kalns ir varbūtējs netālā pilskalna kulta kalns, kurā pašlaik atrodas kapsēta. Objekts ir publiski pieejams, pie tā atrodas stāvvietas. Tomēr šeit nav izvietota informācija par kalnu kā varbūtēju kulta vietu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kapellas kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Tukuma novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā un ārpus tam īpaši paredzētām vietām;
 - Piegružot kalnu un tā apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav īpašas nepieciešamības veidot specifisku tūrisma infrastruktūru ap Tukuma Kapellas kalnu, jo kalnu tradicionāli apmeklē sakarā ar šeit esošo kapsētu un esošā infrastruktūra ir piemērota arī tūristiem.

- Gadījumā, ja tiek veidoti jauni tūrisma un izziņas infrastruktūras objekti, to var darīt, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Tukuma novada pašvaldību.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku² un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Tukuma Kapellas kalns" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pie Kapellas kalna, gājējiem ērti pieejamā vietā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Tukuma novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Peņķu Veselības avots

Novads, pagasts:	Tukuma novada Irlavas pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2286
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Abavas – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/220-penki-health-spring-penku-veselibas-avots-

Pašreizējā situācija:

Peņķu Veselības avots ir atraktīvs kāpjošais avots un jau kopš senatnes ir zināma un publiski pieejama vieta. Objekts ir sakopts, pie tā izveidota stāvvietā, pieeja pa taciņu, informācijas stends.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Peņķu Veselības avots ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Peņķu Veselības avota izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Peņķu Veselības avotu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz avotu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Peņķu Veselības avota kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Tukuma novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni avota tuvumā un ārpus tam īpaši paredzētām vietām;¹
 - Piegružot avotu un tā apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Nekāpt iekšā avotā;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdzies eroziju, nepieciešamības gadījumā papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Tukuma novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Tukuma novada pašvaldību un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz avotu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Akmens Abavas buks (Abavas āzis)

Novads, pagasts:	Tukuma novada Irlavas pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Abavas – aizsargjosla ¹ Kultūras pieminekļa – Peņķu Veselības avota – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/221-abava-buck-stone-abava-he-goat-akmens-abavas-buks-abavas-azis

Pašreizējā situācija:

“Abavas buks” ir, iespējams, saspridzināts akmens Abavaas gultnē. Tā kā akmens ir daļēji saskatāms, jeb vai pie augsta ūdens līmeņa nav saskatāms vispār, tas nav īpaši interesants tūrisma objekts. Objekta apkaime ir sakopta un tas ir ērti pieejams, minēts informatīvajā stendā pie līdzās esošā Peņķu Veselības avota.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par “Abavas buka” izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt “Abavas buku”, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Tukuma novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;¹
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav īpašas nepieciešamības veidot specifisku tūrisma infrastruktūru ap "Abavas buku", jo šeit jau ir izveidota infrastruktūra uz netālo Peņķu Veselības avotu;
- Tomēr, ja intensīvas apmeklētāju plūsmas dēļ ir vērojama zemesdzies erozija, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas ļautu ērti aplūkot pieminekli un novērstu eroziju;
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību Tukuma novada pašvaldību.

Informācijas stends:

- Upes krastā pie akmens, vēlams, ja esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Tukuma novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Daibju Velna laiva – akmens krāvuma senkapi

Novads, pagasts:	Tukuma novada Irlavas pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2285
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ancient-burial-ground/222-daibju-devils-boat---ancient-stone-layer-burial-ground-daibju-velna-laiva---akmens-kravuma-senkapi

Pašreizējā situācija:

Daibju Velna laiva ir akmens krāvuma senkapi, kas daļēji nopostīti, būvējot ceļu. Vieta nav atraktīva, un varbūtējo zem zemes esošo vērtību dēļ to nebūtu vēlams popularizēt.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Daibju Velna laiva ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Daibju Velna laivas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Daibju Velna laivas kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Tukuma novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni Velna laivā vai tās tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmeņiem degošas sveces;
 - Piegružot Velna laivu un tās apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Pieminekli nav vēlams popularizēt;
- Gadījumā, ja biežu apmeklējumu dēļ tiek degradēta zemsedze, vēlams veidot vizuāli neuzkrītošas laipas ar mērķi novērst tālāku zemsedzes degradāciju.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis ir sensitīvs, zīmes izvietošana pie tā nav vēlama.

Kontaktinformācija:

Tukuma novada pašvaldība
Talsu iela 4, Tukums, LV-3101
Tālrunis: 63122231
www.tukums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Jaunpils Jāņa kalns

Novads, pagasts:	Jaunpils novada Jaunpils pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Sparvu kapu aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/223-jaunpils-janis-hill-jaunpils-jana-kalns

Pašreizējā situācija:

Jaunpils Jāņu kalns ir izteiksmīgs, kokiem apaudzis paugurs tīruma vidū. Kalns atrodas tuvu citiem interesantiem tūrisma objektiem – Sparvu lapegļu alejai un Jaunpils Kartavu kalnam un var kalpot par papildinošu tūristu intereses objektu. Tomēr, lai piekļūtu pie kalna, būtu jāiet pāri tīrumam.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra un nav norādes zīmju, taču līdzās ir iespēja atstāt mašīnu pie Sparvu kapiem, tūrisma infrastruktūra ir izveidota ap Jaunpils Kartavu kalnu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Jaunpils Jāņa kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar Īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Jaunpils novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja tāda ir izvietota).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemeklī un par informācija zīmes bojājumiem (ja tāda ir izvietota).

Tūrisma infrastruktūra:

- Sakarā ar to, ka regulāri tūristu apmeklējumi var negatīvi ietekmēt ap akmeni esošo tīrumu, vēlams nepiesaistīt tūristus ar ērtas tūrisma infrastruktūras palīdzību, tāpēc šādu infrastruktūru nav nepieciešams veidot.

Informācijas zīme:

- Pie Jāņa kalna ieteicams izvietot zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Jaunpils novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Jāņa kalnu.
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Jaunpils novada dome
"Ērgelnieki", Jaunpils, LV-3145
Tālrunis: 63107069
www.jaunpils.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Aizsargjoslu likums.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Struteles Dievu kalns

Novads, pagasts:	Jaunpils novada Viesatas pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2331
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/224-strutele-gods-hill-struteles-dievu-kalns

Pašreizējā situācija:

Struteles Dievu kalns ir plašs, maz izteikts paugurs, kas blīvi noaudzis ar krūmiem un mežu. Vieta nav uzskatāma par atraktīvu tūrisma objektu.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, ir viena VAS "Latvijas valsts meži" norādes zīme.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību¹, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Struteles Dievu kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Struteles Dievu kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Struteles Dievu kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.¹
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja tāda ir).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem (ja tāda ir izvietota).

Tūrisma infrastruktūra:

- Struteles Dievu kalnam nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas zīme:

- Vēlams saglabāt un pie nepieciešamības atjaunot pie Dievu kalna esošo zīmi ar pieminekļa nosaukumu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Jaunpils novada dome
"Ērgelnieki", Jaunpils, LV-3145
Tālrunis: 63107069
www.jaunpils.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Engures Pilskalns (Baznīcas, Marijas kalns)

Novads, pagasts:	Engures novada Engures pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2283
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/225-engure-hill-fort-church-hill-marijas-hill-engures-pilskalns-baznicas-marijas-kalns

Pašreizējā situācija:

Engures Pilskalns pašlaik ir maz atraktīvs kāpveida izcēlums, kas atrodas tuvu Engures centram.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;¹
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Celt ēkas un būves.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Engures Pilskalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Engures Pilskalnu no noteiktiem, publiski pieejamiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Engures Pilskalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Publiski sporta, izklaides vai atpūtas pasākumi jūras piekrastes aizsargjoslā ir jāsamazina ar Engures novada Doma;¹
- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;¹
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;

- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Engures novada Domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁵ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Engures Pilskalns" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Pilskalna tiešā tuvumā, vēlams, jau izveidotas tūristu takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Engures novada Domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Pilskalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Engures novada Dome
"Pagastmāja", Smārdē, LV-3129
Tālrunis: 63192244
www.enguresnovads.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Aizsargjoslu likums, 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

⁵ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Milzkalnes Baznīcas (Upuru) kalns

Novads, pagasts:	Engures novada Smārdes pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2320
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļa – Šlokenbekas muižas apbūves – aizsargjosla ¹ Elektrolīnijas aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/226-milzkalne-church-sacrificial-hill-milzkalnes-baznicas-upuru-kalns

Pašreizējā situācija:

Milzkalnes Baznīcas kalns ir maz izteikts, mūsdienās daļēji norakts pakalns.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, tas nav atraktīvs kā kultūras objekts.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību², tai skaitā:
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju,³
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Milzkalnes Baznīcas kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Milzkalnes Baznīcas kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Milzkalnes Baznīcas kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴ Pieminekļa teritorijā koki un krūmi ir jācērt sakarā ar to, ka šeit atrodas elektrolīnija.¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja tāda ir).
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem (ja tāda ir).

Tūrisma infrastruktūra:

- Milzkalnes Baznīcas kalnam nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas zīme:

- Pie Baznīcas kalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar Engures novada Domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīcas kalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Engures novada Dome
"Pagastmāja", Smārdē, LV-3129
Tālrunis: 63192244
www.enguresnovads.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Aizsargjoslu likums, 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Sēravotu Veselības avots

Novads, pagasts:	Engures novada Smārdes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2321
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļa – Šlokenbekas muižas apbūves – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs, taču atrodas privātmājas teritorijā
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/227-seravoti-health-spring-seravotu-veselibas-avots

Pašreizējā situācija:

Sēravotu Veselības avots ir savdabīgs dabas piemineklis – daļēji aizsērējis sēravots.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, taču tūrisma plūsma uz šo privātmājas teritoriju nav vēlama.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Sēravotu Veselības avots ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Sēravotu Veselības avota izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Sēravotu Veselības avotu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz avotu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Sēravotu Veselības avota kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Engures novada Doma.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pie avota;
 - Piegružot avotu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja tāda ir).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Nekāpt iekšā avotā;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem (ja tāda ir).

Tūrisma infrastruktūra:

- Tā kā objekts atrodas privātmājas teritorijā, tūrisma infrastruktūru šeit nav vēlams veidot.

Informācijas zīme:

- Pie Veselības avota ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Engures novada Doma. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz avotu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Engures novada Dome
“Pagastmāja”, Smārdē, LV-3129
Tālrunis: 63192244
www.enguresnovads.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

Babītes Baznīckalns

Novads, pagasts:	Babītes novads
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2081
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/228-babite-church-hill-babites-baznicalns

Pašreizējā situācija:

Babītes Baznīckalns ir samērā neizteikts paugurs, kas apaudzis ar vecām priedēm. Objekts nav īpaši atraktīvs, taču tā tuvums lielpilsētām un fakts, ka Rīgas un Jūrmalas tiešā tuvumā ir maz citu dabas svētvietu, šo vietu padara teorētiski interesantu tūristiem. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;¹
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Babītes Baznīckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Babītes Baznīckalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Babītes Baznīckalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.¹
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Babītes novada pašvaldību.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un Babītes novada pašvaldību, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Babītes Baznīcalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai ir jāizsniedz plāksne, ko pašvaldība piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.¹
- Pie kalna, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Babītes novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīcalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Babītes novada pašvaldība
Centra iela 4, Piņķi, LV-2107
Tālrunis: 67914650
www.babite.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Baldones Veselības avots

Novads, pagasts:	Baldones novada Baldones pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas piemineklis – dendroloģiskais stādījums “Baldones sanatorijas parks” ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Ķekavas – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/spring/229-baldone-health-spring-baldones-veselibas-avots

Pašreizējā situācija:

Baldones Veselības avots ir augstas koncentrācijas sērūdens avots Ķekaviņas krastā. Ap avotu izveidojies Baldones kūrorts – tagadējā pilsēta. Objekts atrodas koptā parkā un ir ietverts mākslinieciski veidotā baseinā. Tomēr ap avotu nav izvietotas informācijas norādes, uz to nenorāda informatīvās zīmes. Pilnveidojot tūrisma infrastruktūru un vairāk iepazīstinot ar avota unikālo būtību un vēsturi, Baldones Veselības avots būtu daudz populārāks tūrisma objekts.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni, celt ēkas un būves.³
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Baldones Veselības avota izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.³
- Pieminekļa izpētes darbus, tai skaitā arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas rakstveida atļauju un tās kontrolē³, pētījumu veikšana jāpiesaka Dabas aizsardzības pārvaldē.⁴
- Pirms saimniecisko darbu veikšanas šo darbu veicējam ir jāapzina kultūras vērtības darbu zonā, un, atklājot objektus ar kultūrvēsturisko vērtību, ir nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai un jāpārtrauc darbi.³
- Infrastruktūras un / vai inženierkomunikāciju pārbūvi un rekonstrukciju var veikt tikai pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas³ un Dabas aizsardzības pārvaldes⁵ atļauju saņemšanas.
- Bīstamos kokus Baldones sanatorijas parkā atļauts nocirst un/ vai aizvēst tikai pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas.⁵
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Baldones Veselības avotu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz avotu.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tam īpaši paredzētām vietām,^{2,5}
 - Piegružot avotu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt iekšā avotā;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams rekonstruēt esošo parka infrastruktūru ap avotu.
- Infrastruktūru jācenšas veidot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un papildinātu parka vidi.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Baldones novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁶, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Baldones Veselības avots" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pie avota ērti pieejamā vietā ieteicams izvietot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Baldones novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz avotu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Baldones novada dome

"Pārupes", Baldones pagasts, LV-2125

Tālrunis: 67932750

www.baldone.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija

"Meža māja", Ķemeri, Jūrmala, LV-2012

Tālrunis: 67730078

www.daba.gov.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr. 131. „Noteikumi par dendroloģiskajiem stādījumiem”, 20.03.2001.

² „Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, 02.03.1993.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojumu”, 07.06.2005.

Ančiņu Velna akmens

Novads, pagasts:	Ogres novada Lauberes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1836
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Autoceļa aizsargjosla ¹ Elektrolīnijas aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/230-ancini-devils-stone-ancinu-velna-akmens

Pašreizējā situācija:

Ančiņu Velna akmens ir iespaidīgu apmēru akmens pašā ceļa malā. Ceļa malā izveidota autostāvieta. Citas tūrisma infrastruktūras šeit nav, nav arī norādes zīmju un informācijas. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējās apsaimniekošanas rekomendācijas:

Ančiņu Velna akmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ančiņu Velna akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ančiņu Velna akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ančiņu Velna akmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴ Koki un krūmi šeit ir jācērt sakarā ar to, ka šeit ir elektrolīnija.¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkaimi;

- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – laipas, un, ja nepieciešams, kāpnes, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Tūrisma infrastruktūrai nebūtu jāveicina to, ka apmeklētāji uzkāpj uz akmens.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁵ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Ančiņu Velna akmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Pie akmens, vēlams, gājējiem ērti pieejamā vietā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

⁵ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Lauberes dobumakmens

Novads, pagasts:	Ogres novada Lauberes pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1837
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/231-laubere-hollow-stone-lauberes-dobumakmens

Pašreizējā situācija:

Lauberes dobumakmens ir interesants kultūrvēsturiskais objekts, kas atrodas nepievilcīgā, nesakoptā ainavā Lauberes ciema malā. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;¹
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Lauberes dobumakmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Lauberes dobumakmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Lauberes dobumakmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.¹
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Ogres novada pašvaldību.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Nekāpt uz akmens;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt pašvaldību par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemsedzes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un Ogres novada pašvaldību, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Lauberes dobumakmens" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai ir jāizsniedz plāksne, ko pašvaldība piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Dobumakmens tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Nāružas Velna grāvis

Novads, pagasts:	Ogres novada Mazozolu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Nāružas – aizsargjosla ¹ Kultūras pieminekļa – Baltiņu Velna klēpja – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/place/232-naruza-devils-ditch-naruzas-velna-gravis

Pašreizējā situācija:

Nāružas Velna grāvis pašlaik ir ļoti atraktīvs akmeņu krāvums upes gultnē. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, esošās norādes zīmes ir nepietiekami informatīvas un maz palīdz atrast pieminekli. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru reģionālas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti;¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Nāružas Velna grāvja izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Nāružas Velna grāvi no noteiktiem, ērti pieejamiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Nāružas Velna grāvi un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni pie Velna grāvja;¹
 - Piegružot Velna grāvi un tā apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmeņiem;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – tiltus, kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Tūrisma infrastruktūrai nebūtu jāveicina to, ka apmeklētāji kāpj uz akmens krāvuma.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Ogres un Ērgļu novadu pašvaldībām.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot tādas norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Nāružas Velna grāvis” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Velna grāvja tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Ogres un Ērgļu novada domēm. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Velna grāvi.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Baltiņu Velna klēpis – akmenskrāvums

Novads, pagasts:	Ogres novada Mazozolu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1853
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Nāružas – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/ancient-burial-ground/233-baltini-devils-lap---stone-layer-baltinu-velna-klēpis---akmenskravums

Pašreizējā situācija:

Baltiņu Velna klēpis ir interesants arheoloģiskais piemineklis – akmens krāvuma senkapu uzkalniņš ar akmens rinči. Vizuāli piemineklis nav atraktīvs, un tā zinātnisko vērtību dēļ to nav vēlams popularizēt.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, ja neskaita daļēji maldinošo zīmi, kas ar nosaukumu “Velna klēpis” patiesībā norāda uz Nāružas Velna grāvi.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Baltiņu Velna klēpis ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Baltiņu Velna klēpja izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Baltiņu Velna klēpja kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni Velna klēpī vai tā tiešā tuvumā;¹
 - Likst sveces uz akmeņiem;
 - Piegružot Velna klēpi un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmeņiem;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav vēlams veidot tūrisma infrastruktūru.
- Gadījumā, ja regulāru apmeklējumu rezultātā sākas zemsedzes erozijas process, vēlams veidot vizuāli neuzkrītošu infrastruktūru (piem. laipas), lai šo procesu apturētu.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis ir sensitīvs, informācijas izvietošana pie tā nav vēlama.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Vaukšu Baznīckalns

Novads, pagasts:	Ogres novada Mazozolu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1857
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/234-vauksi-church-hill-vauksu-baznickalns

Pašreizējā situācija:

Vaukšu Baznīckalns ir neizteikts pakalns ar akmens krāvumiem. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, šādu situāciju objekta zinātniskās vērtības dēļ būtu vēlams saglabāt.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Vaukšu Baznīckalns ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Vaukšu Baznīckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Vaukšu Baznīckalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;

- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav vēlams veidot tūrisma infrastruktūru.
- Gadījumā, ja regulāru apmeklējumu rezultātā sākas zemsedzes erozijas process, vēlams veidot vizuāli neuzkrītošu infrastruktūru (piem. laipas), lai šo procesu apturētu.

Informācijas stends:

- Sakarā ar to, ka piemineklis ir sensitīvs, informācijas izvietošana pie tā nav vēlama.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Ogres Jāņkalniņš

Novads, pagasts:	Ogres novada Mazozolu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1852
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/235-ogre-janis-hill-ogres-jankalnins

Pašreizējā situācija:

Ogres Jāņkalniņš ir ainavisks, izteiksmīgs pakalns, kura virsotnē nav interesantu objektu un skatu. Vieta ir ērti pieejama, tūrisma infrastruktūra nav izveidota, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Ogres Jāņkalniņš ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemeszemes eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ogres Jāņkalniņa izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Ogres Jāņkalniņu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Jāņkalniņu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ogres Jāņkalniņa kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemesdes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Ogres Jāņkalniņš" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Pie Jāņkalniņa, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Ogres Jāņkalniņu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Meža likums, 24.02.2000.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Šķērstēnu pilskalna Baznīckalns

Novads, pagasts:	Ogres novada Ķeipenes pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1829
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļa – Šķērstēnu pilskalna – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/236-skersteni-hill-fort-church-hill-skerstenu-pilskalna-baznickalns

Pašreizējā situācija:

Šķērstēnu pilskalna Baznīckalns ir izteiksmīgs paugurs līdzās pilskalnam. Objekts nav īpaši atraktīvs, tam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Šķērstēnu pilskalna Baznīckalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Šķērstēnu pilskalna Baznīckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Šķērstēnu pilskalna Baznīckalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁴

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt uzstādīto zīmi (ja tāda ir).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem (ja tāda ir).

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas zīme:

- Pie Baznīckalna, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts Kultūras pieminekļu inspekciju un Ogres novada pašvaldību. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Baznīckalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ Meža likums, 24.02.2000.

Ģērķu Dieva (Upuru) kalns

Novads, pagasts:	Ogres novada Meņģeles pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1859
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Ogres ieleja", dabas parka zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Ogres – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/237-gerki-gods-sacrificial-hill-gerku-dieva-upuru-kalns

Pašreizējā situācija:

Ģērķu Dieva kalns ir neliels, izteiksmīgs paugurs, tomēr tas kopumā nav īpaši atraktīvs tūrisma objekts. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Ģērķu Dieva kalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.³

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁴
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti;^{2,5}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.⁵
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ģērķu Dieva kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Ģērķu Dieva kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Ogres novada pašvaldību.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;²
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja tāda ir).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas zīmes bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas stends:

- Dieva kalna tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas zīmi, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ogres novada pašvaldību. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ogres novada pašvaldība
Brīvības iela 3, Ogre, LV-5001
Tālrunis: 65071160
www.ogre.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Dabas parka „Ogres ieleja”, dabas aizsardzības plāns, 2008. – 2018.

² „Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

Oškalsns

Novads, pagasts:	Ķeguma novada Birzgales pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts, valsts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/238-oskalns-hil-oskalns-

Pašreizējā situācija:

Oškalsns ir salīdzinoši maz atraktīvs, plašs pakalns, kas paceļas virs apkārtnes purviem un mežiem. Skatu uz pakalnu aizsedz uz tā augošais mežs. Vieta ir samērā pievilcīga, viegli pieejama. Pie kalna ir stāvlaukums. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Oškalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Oškalku no noteiktiem, ērti pieejamiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.²

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Oškalns" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Stāvvietā pie kalna ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietošana un saturu saskaņojot ar zemes īpašniekiem un Ķeguma novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ķeguma novada dome

Lāčplēša iela 1, Ķegums, LV-5020

Tālrunis: 65038883

www.kegums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa

Pils iela 22, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 67213757

www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Meža likums, 24.02.2000.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietošana gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietošana”, 07.06.2005.

Sietiņu Velna akmens

Novads, pagasts:	Ķeguma novada Rembates pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1868
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Ogres ieleja", neitrālā zona ¹
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Ogres – aizsargjosla ²
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/239-sietini-devils-stone-sietinu-velna-akmens

Pašreizējā situācija:

Sietiņu Velna akmens ir liels, interesants akmens. Ceļa malā, 200 m no akmens atrodas norāde uz to, taču citas tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju šeit nav. Akmens iesauc krūmos, ainava ap to netiek kopta.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Sietiņu Velna akmens ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.³

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁴
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju;
 - Veikt galveno cirti.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Sietiņu Velna akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Sietiņu Velna akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Sietiņu Velna akmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Ķeguma novada pašvaldību.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;²
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot akmens apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Tūrisma infrastruktūrai nebūtu jāveicina to, ka apmeklētāji kāpj uz akmens.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Ķeguma novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁵ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot tādas norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Sietiņu Velna akmens” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Pie akmens, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Ķeguma novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Ķeguma novada dome
Lāčplēša iela 1, Ķegums, LV-5020
Tālrunis: 65038883
www.kegums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
“Kārļukalns”, Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Dabas parka „Ogres ieleja”, dabas aizsardzības plāns, 2008. – 2018.

² “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietošanu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietošana”, 07.06.2005.

Salaspils akmens galva

Pašvaldība:	Rīga
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	<ol style="list-style-type: none">1. UNESCO Pasaules dabas un kultūras mantojuma objekts Nr.852 "Rīgas vēsturiskais centrs"¹2. Valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis Nr. 7442 "Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs"¹3. Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr. 6537 "Doma baznīcas un klostera ansamblis"^{2,3}4. Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 2070 "Vecrīgas arheoloģiskais piemineklis"
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav, atrodas augstāk minēto kultūras pieminekļu teritorijā
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/240-salaspils-stone-head-salaspils-akmens-galva

Pašreizējā situācija:

Salaspils akmens galva ir Baltijai unikāls kultūras piemineklis, kas ir vairākkārt pārvietots un tā sākotnējā atrašanās vieta un novietojuma veids nav zināmi. Akmens atrodas Rīgas Doma krustejā un ir daļa no Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja ekspozīcijas. Akmens atrodas izcilā tūrisma objektā – Rīgas Doma baznīcas klostera krustejā, kas ir vienīgais šāda veida kultūras piemineklis Latvijā, un tā tiešā tuvumā atrodas liels skaits citu izcilu un interesantu kultūras pieminekļu. Šādi pārsātinātā kultūrvidē Salaspils akmens galvas unikalitāti lielākā daļa tūristu nenovērtē.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī izcilā pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā akmeni jeb vai mazina tā estētisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Bez īpašas nepieciešamības pārvietot akmeni;
 - Zīmēt, rakstīt un gravēt uz akmens, dalīt to;
 - Uz akmens likt degošas sveces.
- Zinātniskos pētījumus, kas var fiziski ietekmēt akmeni un / vai mainīt tā estētisko un kultūrvēsturisko vērtību, var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saskaņojumu.
- Vēlams saglabāt un pilnveidot iespēju labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams pēc iespējas izvietot informācijas zīmes un citus eksponātus tā, lai tie neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, aizliegts:

- Zīmēt, rakstīt un gravēt uz akmens, dalīt to;
- Uz akmens likt degošas sveces;
- Bojāt informācijas zīmes un citu infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Ievērot Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja noteikumus;
 - Neaiztikt akmeni;

- Informēt apsaimniekotāju un / vai Valsts kultūras pieminekļu inspekciju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru.

Informācijas stends:

- Pieminekļa tuvumā jābūt ērti apskatāmam informācijas stendam, kas jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz pieminekli.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stendā iekļauto informāciju jāaskaņo ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Rīgas dome
Rātslaukums 1, Rīga, LV-153
Tālrunis: 67026101
www.riga.lv, www.rdpad.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums, 29.05.2003.

² Doma baznīcas un klostera ansambļa likums, 09.06.2005.

³ MK noteikumi Nr. 24. "Doma baznīcas un klostera ansambļa aizsardzības noteikumi", 10.01.2006.

Kulta vieta pie Doma baznīcas

Pašvaldība:	Rīga
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	<ol style="list-style-type: none">1. UNESCO Pasaules dabas un kultūras mantojuma objekts Nr.852 "Rīgas vēsturiskais centrs"¹2. Valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis Nr. 7442 "Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs"¹3. Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr. 6537 "Doma baznīcas un klostera ansamblis"^{2,3}4. Valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Nr. 2070 "Vēcrīgas arheoloģiskais piemineklis"
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav, atrodas augstāk minēto kultūras pieminekļu teritorijā
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/place/241-cult-place-at-the-dome-church-kulta-vieta-pie-doma-baznicas

Pašreizējā situācija:

Kulta vieta pie Doma baznīcas atrodas valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļa teritorijā, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁴

Kulta vieta pie Doma baznīcas netiek identificēta, kā svētvieta. Šeit atrodas zemes norakums pie Doma baznīcas, nav norādes zīmju un informācijas. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par kulta vietas pie Doma baznīcas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas stends:

- Pieminekļa tuvumā jābūt ērti apskatāmam informācijas stendam, kas jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Doma baznīcas kompleksu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.

Stendā iekļauto informāciju jāsaskaņo ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, informācijai ir jābūt korektai un precīzai.

Kontaktinformācija:

Rīgas dome
Rātslaukums 1, Rīga, LV-153
Tālrunis: 67026101
www.riga.lv, www.rdpad.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums

² Doma baznīcas un klostera ansambļa likums, 09.06.2005.

³ MK noteikumi Nr. 24. "Doma baznīcas un klostera ansambļa aizsardzības noteikumi", 10.01.2006.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Lāčplēša akmens

Novads, pagasts:	Lielvārdes novada Lielvārdes pagasts
Īpašuma statuss:	Juridiska persona
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas piemineklis – dendroloģiskais stādījums “Lielvārdes parks” ¹
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/242-lacplesis-stone-lacplesis-akmens

Pašreizējā situācija:

Lāčplēša akmens ir liels, vairākkārt pārvietots akmens, kas uz Lielvārdes parku atgādāts no Daugavas gultnes. Milzu akmens Daugavas krastā, sakoptajā un ainaviskajā Lielvārdes parkā pie baznīcas ir skaists ainavas elements un ļoti populārs tūrisma objekts.

Objektam ir izveidota tūrisma infrastruktūra – autostāvvietā, norādes zīmes, informācija.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā mākslīgi mainīt reljefu un gruntsūdens līmeni, celt ēkas un būves.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Lāčplēša akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.²
- Pieminekļa izpētes darbus, tai skaitā arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas rakstveida atļauju un tās kontrolē², pētījumu veikšana jāpiesaka Dabas aizsardzības pārvaldē.³
- Pirms saimniecisko darbu veikšanas šo darbu veicējam ir jāapzina kultūras vērtības darbu zonā, un, atklājot objektus ar kultūrvēsturisko vērtību, ir nekavējoties jāziņo Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai un jāpārtrauc darbi.²
- Infrastruktūras un / vai inženierkomunikāciju pārbūvi un rekonstrukciju var veikt tikai pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas² un Dabas aizsardzības pārvaldes⁴ atļauju saņemšanas.
- Bīstamos kokus Lielvārdes parkā atļauts nocirst un/ vai aizvākt tikai pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas.⁵
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Lāčplēša akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz avotu.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Lielvārdes novada pašvaldību.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot akmens apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdes eroziju, nepieciešamības gadījumā papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Dabas aizsardzības pārvaldi un Lielvārdes novada pašvaldību.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams saglabāt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli.
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Lielvārdes novada pašvaldību un Dabas aizsardzības pārvaldi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Lielvārdes novada pašvaldība
Raiņa iela 11a, Lielvārde, LV-5070
Tālrunis: 65053370
www.lielvarde.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ MK noteikumi Nr. 131. „Noteikumi par dendroloģiskajiem stādījumiem”, 20.03.2001.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, 02.03.1993.

⁴ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

Kaibalas Dieva ozoli

Novads, pagasts:	Lielvārdes novada Lielvārdes pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/place/243-kaibala-gods-oak-site-kaibalas-dieva-ozoli

Pašreizējā situācija:

Kaibalas Dieva ozoli ir vieta, kur atradās svētozoli. Jauni kociņi šeit iestādīti 1971.gadā. Vieta atrodas skolas sporta laukumā – ir viegli pieejami, atrodas sakārtotā vidē. Objekts nav tūristiem īpaši interesants, te nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kaibalas Dieva ozolu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Lielvārdes novada pašvaldību.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni koku tuvumā;
 - Piegružot apkāmi ap ozoliem;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt informācijas zīmi (ja tāda ir).
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par informācijas stenda bojājumiem (ja tāds ir).

Tūrisma infrastruktūra:

- Nav nepieciešams veidot specifisku tūrisma infrastruktūru.

Informācijas stends:

- Dievu ozolu vietā ērti pieejamā vietā ieteicams izvietot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Lielvārdes novada pašvaldību.

- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Lielvārdes novada pašvaldība
Raiņa iela 11a, Lielvārde, LV-5070
Tālrunis: 65053370
www.lielvarde.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

Lielvārdes Dievukalns

Novads, pagasts:	Lielvārdes novada Lielvārdes pagasts
Īpašuma statuss:	Rezerves zemes
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1844
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Daugavas – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/244-lielvarde-gods-hill-lielvardes-dievukalns

Pašreizējā situācija:

Lielvārdes Dievukalns ir pēc krastu noskalošanas atlikusi pilskalna daļa, kas pašlaik ir norobežota ar divu privātmāju teritorijām. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Objekts būtu potenciāli interesants, tai skaitā, pateicoties skaistajam skatam uz Daugavu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lielvārdes Dievukalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.²

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;³
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
 - Veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Lielvārdes Dievukalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Lielvārdes Dievukalnu no noteiktiem, ērti pieejamiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Lielvārdes Dievukalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.³
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Lielvārdes novada pašvaldību.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā ārpus tam īpaši paredzētām vietām;¹
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;³
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Lielvārdes novada pašvaldību.³

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Gadījumā, ja izdodas nodrošināt ērtu piekļuvi piemineklim, tad, saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Lielvārdes Dievkalns" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.³
- Gadījumā, ja izdodas izveidot tūristiem pieejamu taku uz pilskalnu, pilskalnā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietošana un saturs saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Lielvārdes novada pašvaldību. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz pilskalnu un apkārtējo ainavu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Lielvārdes novada pašvaldība
Raiņa iela 11a, Lielvārde, LV-5070
Tālrunis: 65053370
www.lielvarde.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietošana gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietošana”, 07.06.2005.

Černausku akmens

Novads, pagasts:	Siguldas novada Allažu pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2076
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/245-cernauski-stone-cernausku-akmens

Pašreizējā situācija:

Černausku akmens ir liels, atraktīvs akmens, kuram viegli piekļūt no netālā ceļa. Ceļa malā uz akmeni norāda zīme, līdz akmenim var aiziet pa taciņu, pie akmens ir informācijas stends.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Černausku akmens ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Černausku akmens izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Černausku akmeni, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Černausku akmens kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc Valsts meža dienesta apliecinājuma saņemšanas.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni uz akmens vai tā tiešā tuvumā;
 - Likst uz akmens degošas sveces;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Nekāpt uz akmens;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdzies eroziju, nepieciešamības gadījumā papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Tūrisma infrastruktūrai nebūtu jāveicina kāpšana uz akmens.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Siguldas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Černauskus akmens" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Siguldas novada domi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz akmeni.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Siguldas novada dome
Pils iela 16, Sigulda, LV-2150
Tālrunis: 80000388, 67973765
www.sigulda.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Lielais (Velna) akmens

Novads, pagasts:	Krimuldas novada Krimuldas pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	1. Gaujas nacionālā parka (Natura 2000 vieta) lieguma zona ^{1,2} 2. Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis Nr. 136 ³
Aizsargjosla:	1. Virszemes ūdensobjekta – Gaujas – aizsargjosla ⁴ 2. Gaujas kapsētas aizsargjosla ⁴
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/stone/246-big-devils-stone-lielais-velna-akmens

Pašreizējā situācija:

Lielais akmens ir tradicionāli iekļauts tūristu maršrutos un tā tiešā tuvumā izveidota dabas tūrisma infrastruktūra – taka un informācijas stends, kā arī norādes, kas ved uz šo pieminekli.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lielais akmens atrodas Eiropas nozīmes dabas aizsargājamā teritorijā (Natura 2000). Sakarā ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem zemes īpašniekam ir pieejama kompensācija saskaņā ar 2005.gada 30.jūnija likumu "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos".

Tomēr, lai saglabātu šī izcilā pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Pārvietot akmeni;²
 - Veikt galveno cirti akmens apkaimē;^{1,4}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemes eroziju pieminekļa tuvumā;¹
 - Mākslīgi mainīt gruntsūdens un virszemes ūdeņu līmeni pieminekļa tuvumā;²
 - Mākslīgi mainīt ūdensteču gultni un mainīt reljefu;¹
 - Ierīkot atpūtas vietas un nometnes ārpus tām paredzētajām vietām;¹
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.⁵
- Zinātniskos pētījumus, kas var fiziski ietekmēt pieminekli, mainīt pieminekļa un tā apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, var veikt tikai ar īpašu Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojumu.² Arheoloģiskie pētījumi ir jāaskaņo arī ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.⁶
- Vēlams saglabāt iespēju no tūristu takas jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt akmeni. Vēlams aizvākt augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz akmeni un neiekļūtu kadrā.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Pasākumi, kuru dalībnieku skaits var pārsniegt 50 cilvēkus, ir jāaskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi.¹
- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni ārpus tai paredzētajām vietām, jo īpaši – uz akmens vai tā tiešā tuvumā;^{1,2}
 - Zīmēt un gravēt uz akmens, dalīt to;²

- Uz akmens likt degošas sveces;
- Piegružot pieminekļa apkaimi;
- Bez īpaša saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi vākt dabas materiālus kolekcijām;¹
- Bojāt tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt uz akmens;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju un / vai Dabas aizsardzības pārvaldi par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru¹, tai skaitā:
 - Uzturot līdzās esošo ūdenstūristu apmetni saskaņā ar Gaujas NP Dabas aizsardzības plāna prasībām;
 - Novācot uz tūristu takas uzkritušos kokus, lai neveicinātu to, ka apmeklētāji novirzās no takas.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Krimuldas novada domi.¹
- Ja pieminekļa tuvumā nobrašanās dēļ sākas zemsedzes erozija, ir nepieciešams pilnveidot tūrisma infrastruktūru tā, lai eroziju novērstu.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības atjaunot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli.
- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot informācijas stendu, kura izvietojums un saturs tiek saskaņoti ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz pieminekli.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stenda noformējumā jāizmanto Gaujas nacionālajā parkā pieņemtais informācijas zīmju standarts.¹
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Krimuldas novada dome
Parka ielā 1, Raganā, LV-2144
Tālrunis: 67976868
www.krimulda.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ *Gaujas nacionālā parka likums, 30.04.2009.*

² *Gaujas nacionālā parka Dabas aizsardzības plāns, apstiprināts 11.10.2004.*

³ *MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis*

⁴ *“Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.*

⁵ *MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.*

⁶ *Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.*

⁷ *Meža likums.*

Krimuldas Velnala

Novads, pagasts:	Siguldas novada Siguldas pilsēta
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	3. Gaujas nacionālā parka (Natura 2000 vieta) lieguma zona ^{1,2} 4. Atrodas aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa Nr. 145. "Velnalas klintis" teritorijā ³
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Gaujas – aizsargjosla ⁴
Jūtīgums:	Pati ala – sensitīva
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/247-krimulda-devils-cave-krimuldas-velnala

Pašreizējā situācija:

Krimuldas Velnala ir izcila ala ainaviskajās Krimuldas Velnalas klintīs, kas paceļas vertikāli virs Gaujas. Ala ir aplūkojama no pretējā Gaujas krasta un tai piekļūt ir aizliegts, lai gan atsevišķi apmeklētāji tai tomēr piekļūst.

Objektam izveidota tūrisma infrastruktūra, norādes un informācijas zīmes.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Veikt galveno cirti;^{1,2,4}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju;⁵
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;⁵
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁵
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁵
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Krimuldas Velnalas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Piekļūt alai;
 - Kurināt uguni alas tuvumā;⁴
 - Rakstīt vai gravēt uz smilšakmens atsegumiem;⁵
 - Piegružot alu un tās apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru¹ saskaņā ar Gaujas NP Dabas aizsardzības plāna prasībām.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Siguldas novada domi.¹
- Ja pieminekļa tuvumā nobradāšanas dēļ sākas zemesedzes erozija, ir nepieciešams pilnveidot tūrisma infrastruktūru tā, lai eroziju novērstu.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli.
- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz pieminekli.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stenda noformējumā jāizmanto Gaujas nacionālajā parkā pieņemtais informācijas zīmju standarts.¹
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Siguldas novada dome
Pils iela 16, Sigulda, LV-2150
Tālrunis: 80000388, 67973765
www.sigulda.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Gaujas nacionālā parka likums, 30.04.2009.

² Gaujas nacionālā parka Dabas aizsardzības plāns, apstiprināts 11.10.2004.

³ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁴ „Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Meža likums.

Gūtmaņa ala ar avotu

Novads, pagasts:	Siguldas novada Siguldas pilsēta
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2140
Dabas aizsardzības statuss:	1. Gaujas nacionālā parka (Natura 2000 vieta) lieguma zona ^{1,2} 2. Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis Nr. 141. "Gūtmaņa ala" ³
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/248-gutmanis-cave-with-a-spring-gutmana-ala-ar-avotu

Pašreizējā situācija:

Gūtmaņa ala ir pēc tilpuma lielākā ala Latvijā un viens no izteiksmīgākajiem dabas tūrisma objektiem Latvijā, ko tūristi apmeklē jau gadsimtiem ilgi. Ap objektu izveidota daudzveidīga tūrisma infrastruktūra, augsnes zemsedze ap alu un tajā ir blīvi nomīdīta, alas sienas klāj agrākajos laikos radīti grafīti. Bagātīgie informatīvie materiāli informācijas standos nesniedz informāciju par Gūtmaņu ala kā senu svētvieta.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;^{4,5}
 - Veikt darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;⁵
 - Veikt galveno cirti;^{1,2,5}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁵
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁵
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Gūtmaņa alas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Gūtmaņas kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni alā vai tās tuvumā ārpus tam paredzētām vietām;⁵
 - Nest alā atklātu uguni, smēķēt;⁵
 - Rakstīt un gravēt uz smilšakmens atsegumiem;⁵

- Piegružot alu un tās apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru¹ saskaņā ar Gaujas NP Dabas aizsardzības plāna prasībām.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Siguldas novada domi.
- Ja pieminekļa tuvumā nobradāšanas dēļ sākas zemesdes erozija, ir vēlams pilnveidot tūrisma infrastruktūru tā, lai eroziju novērstu.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli.
- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot informācijas stendu, kura izvietojums un saturs tiek saskaņoti ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts kultūra pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz alu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stenda noformējumā jāizmanto Gaujas nacionālajā parkā pieņemtais informācijas zīmju standarts.¹
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Siguldas novada dome
Pils iela 16, Sigulda, LV-2150
Tālrunis: 80000388, 67973765
www.sigulda.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Gaujas nacionālā parka likums, 30.04.2009.

² Gaujas nacionālā parka Dabas aizsardzības plāns, apstiprināts 11.10.2004.

³ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Meža likums, 24.02.2000.

Elka kalns (Rata kakts, Rata kalns, Taurētāju kalniņš)

Novads, pagasts:	Siguldas novada Sigulda
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2141
Dabas aizsardzības statuss:	1. Gaujas nacionālā parka (Natura 2000 vieta) lieguma zona ^{1,2} 2. Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis Nr. 141. "Gūtmaņa ala" ³
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/249-idols-hill-wheel-corner-wheel-hill-trumpeters-hill-elka-kalns-%20rata-kakts-rata-kalns-tauretaju-kalnins

Pašreizējā situācija:

Elka kalns ir norobežots paliksnis Gaujas senlejas malā. No kalna paveras izcili skati uz Gaujas senleju, taču vietas kultūrvēsturiskās vērtības nav manāmas.

Objektam izveidota tūrisma infrastruktūra – kāpnis (kuras vietām pietrūkst, jo tiek nomīdīta zemsedze), informācijas stendi, taču netiek sniegta informācija par Elka kalna varbūtējo sakrālo nozīmi.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;^{4,5}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;⁵
 - Veikt galveno cirti;^{1,2,5}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem;⁵
 - Bez Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojuma rīkot pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem.⁵
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Elka kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁶
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Elka kalnu no noteiktiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Elka kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Elka kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁴
- Kokus, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, atļauts cirst tikai pēc apliecinājuma saņemšanas no Dabas aizsardzības pārvaldes.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:

- Kurināt uguni ārpus tam paredzētām vietām;
- Piegružot kalnu un tā apkaimi;
- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Nepieciešams uzlabot, uzturēt un pastāvīgi atjaunot jau izveidoto tūrisma infrastruktūru¹ saskaņā ar Gaujas NP Dabas aizsardzības plāna prasībām.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Siguldas novada domi.
- Ja pieminekļa tuvumā nobradāšanas dēļ sākas zemesdes erozija, ir vēlams pilnveidot tūrisma infrastruktūru tā, lai eroziju novērstu.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Vēlams uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.⁴
- Vēlams papildināt ar informāciju, uzturēt un, pie nepieciešamības, atjaunot informācijas stendu, kura izvietojums un saturs tiek saskaņoti ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz kalnu un uz apkārtējo ainavu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Stenda noformējumā jāizmanto Gaujas nacionālajā parkā pieņemtais informācijas zīmju standarts.¹
- Stendā jāiekļauj speciālā dabas pieminekļa informācijas zīme.²
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Siguldas novada dome
Pils iela 16, Sigulda, LV-2150
Tālrunis: 80000388, 67973765
www.sigulda.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Gaujas nacionālā parka likums, 30.04.2009.

² Gaujas nacionālā parka Dabas aizsardzības plāns, apstiprināts 11.10.2004.

³ MK noteikumi Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”, 2001.g. 17.aprīlis

⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁵ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁶ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁷ Meža likums, 24.02.2000.

Inčukalna Velna ala

Novads, pagasts:	Inčukalna novada Inčukalna pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2097
Dabas aizsardzības statuss:	Mikroliegums
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Gaujas – aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Ir sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/cave/250-incukalns-devils-cave-incukalna-velna-ala

Pašreizējā situācija:

Inčukalna Velna ala ir ļoti interesanta ala smilšakmens atsegumā Gaujas senkrasta nogāzē. Uz ainavisko vietu ved takas, pie tās izvietots informācijas stends, netālu no alas atrodas labiekārtota atpūtas vieta. No alas uz augšu ved kāpnes. Pati ala ir intensīvi apmeklēta un rezultātā tās vide ir noplicināta.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju;
 - Veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Inčukalna Velna alas izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.³
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisko vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Inčukalna Velna alu no noteiktiem, ērti pieejamiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz alu un pēc iespējas neieklūtu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Inčukalna Velna alas kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Inčukalna novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni alā vai tās tiešā tuvumā;¹
 - Nest alā atklātu uguni, smēķēt;
 - Rakstīt vai gravēt uz smilšakmens atsegumiem;
 - Piegružot alu un tās apkāmi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.

- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Ieiet iekšā alā;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Vēlams uzturēt esošo tūrisma infrastruktūru, kā arī, lai novērstu zemesdes eroziju, nepieciešamības gadījumā papildināt esošo infrastruktūru ar jaunu.
- Tūrisma infrastruktūru jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Inčukalna novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Inčukalna Velna ala" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams uzturēt un, nepieciešamības gadījumā, atjaunot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar Inčukalna novada domi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz alu un atsegumu ap to.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Inčukalna novada dome
Atmodas iela 4, Inčukalns, LV-2141
Tālrunis: 67977310
www.incukalns.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojšana”, 07.06.2005.

Kalnaābrantu Vilkaču priede

Novads, pagasts:	Inčukalna novada Inčukalna pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Kultūras pieminekļa – Vangažu luterāņu baznīcas – aizsargjosla ¹ Autoceļa aizsargjosla ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objekti/koks/251-kalnaabranti-werewolf-pine-kalnaabrantu-vilkacu-priede

Pašreizējā situācija:

Kalnaābrantu Vilkaču priede ir izteiksmīga, neliela priede ceļa malā.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju un informācijas, platība ap koku ir nepļauta. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu kontekstā ar netālo Vangažu luterāņu baznīcu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību.
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Kalnaābrantu Vilkaču priedes izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Vilkaču priedi, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz priedi un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Inčukalna novada domi, ciršana ir jāsašķo ar VAS "Latvijas Valsts ceļi".¹

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni priedes tuvumā;
 - Piegružot koka apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Nekāpt kokā;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi priedei un novērstu varbūtējo zemeszemes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē, to nav vēlams izveidot cieši līdzās kokam.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Inčukalna novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Kalnaābrantu Vilkaču priede” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Pie priedes, ērti pieejamā vietā ieteicams izvietot informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Inčukalna novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz priedi.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Inčukalna novada dome
Atmodas iela 4, Inčukalns, LV-2141
Tālrunis: 67977310
www.incukalns.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Veckalns – pilskalns ar baznīcas vietu

Novads, pagasts:	Mālpils novads
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2125
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/252-veckalns-hill---hill-fort-with-a-church-site-veckalns-%E2%80%93-pilskalns-ar-baznīcas-vietu

Pašreizējā situācija:

Veckalns ir pilskalns ar varbūtēju sakrālu nozīmi. Pie ainaviskā pilskalna ir ērti piebraukt, taču šeit nav labiekārtojuma tūristiem, nav norāžu un informācijas stendu. Izkopjot pilskalna ainavu, to iespējams padarīt ainavisku un pievilcīgu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Veckalns ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Veckalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Veckalnu no noteiktiem, ērti pieejamiem rakursiem, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Veckalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Veckalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- To koku ciršanu, kuru celma caurmērs pārsniedz 12 cm, vēlams saskaņot ar Mālpils novada domi.

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;

- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Lai atvieglotu apmeklētāju piekļuvi objektam un novērstu varbūtējo zemesdes eroziju, ir vēlams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju.
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Mālpils novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku³ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt “Veckalns” un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Pie pilskalna, vēlams, jau esošas takas malā, ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Mālpils novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz pilskalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Mālpils novada dome
Nākotnes iela 1, Mālpils, LV-2152
Tālrunis: 67970888
www.malpils.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.

Jāņa kalns (Jāņkalns, Jāņkalniņš) pie Vedmeriem

Novads, pagasts:	Ķekavas novada Daugmales pagasts
Īpašuma statuss:	Pašvaldības īpašums
Kultūras piemineklis:	Nav
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Daļēji atrodas virszemes ūdensobjekta – Daugavas – aizsargjoslā ¹
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/253-janis-hill-at-vedmeri-jana-kalns-jankalns-jankalnins-pie-vedmeriem

Pašreizējā situācija:

Jāņa kalns pie Vedmeriem ir ļoti ainaviska vieta ar veciem ozoliem, atrodas Daugavas krastā. Līdz kalnam ved ceļš, šeit atrodas automašīnu stāvvietas.

Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju, izņemot vienu zīmi "Senču svētkalniņš" lielāka ceļa malā. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā veikt galveno cirti.¹
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Jāņa kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.²
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Jāņa kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Jāņa kalnu un pēc iespējas neiekļūtu kadrā.
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;¹
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Ķekavas novada Domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Jāņa kalna tiešā tuvumā, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar tiem zemes īpašniekiem, kuru intereses tiek skartas un Ķekavas novada Domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Jāņa kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.
- Autoceļu malā vēlams izvietot norādes, kas palīdzētu atrast ceļu uz pieminekli.

Kontaktinformācija:

Ķekavas novada Dome
Gaismas iela 19 k-9, Ķekava, LV-2123
Tālrunis: 67935803
www.kekava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ "Aizsargjoslu likums", 05.02.1997.

² Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

³ Meža likums, 24.02.2000.

Baltgalvju Upurkalni

Novads, pagasts:	Carnikavas novads
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2088
Dabas aizsardzības statuss:	Nav
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/254-baltgalvji-sacrificial-hills-baltgalvju-upurkalni

Pašreizējā situācija:

Baltgalvju Upurkalni ir samērā atraktīvs paugurs līdzās ceļam. Objektam nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju. Izveidojot piemērotu tūrisma infrastruktūru šo vietu iespējams padarīt par populāru un atraktīvu vietējas nozīmes tūrisma objektu.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Baltgalvju Upurkalni ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.¹

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkāmes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;²
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemesdzīves eroziju.²
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Baltgalvju Upurkalnu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.¹
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Baltgalvju Upurkalnus, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz Upurkalniem un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Baltgalvju Upurkalnu kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.²
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.³

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
 - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
 - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:

- Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
- Savākt citu atstātos atkritumus;
- Netrokšņot;
- Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Carnikavas novada domi.

Informācijas stends un norādes zīmes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁴ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Baltgalvju Upurkalni" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Upurkalnu tiešā tuvumā, vēlams, gājēju takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Carnikavas novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Upurkalniem.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Carnikavas novada dome
Stacijas iela 5, Carnikava, LV-2163
Tālrunis: 63192244
www.carnikava.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

26.05.2012.

¹ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

² Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

³ Meža likums, 24.02.2000.

⁴ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojšana”, 07.06.2005.

Jāņkalnu (Tuļģu) Jāņa kalns

Novads, pagasts:	Salaspils novada Salaspils pagasts
Īpašuma statuss:	Privāts
Kultūras piemineklis:	Vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 2133
Dabas aizsardzības statuss:	Dabas parks "Doles sala", dabas parka zona ^{1,2}
Aizsargjosla:	Virszemes ūdensobjekta – Daugavas – aizsargjosla ³
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	http://www.ancientsites.eu/lv/objects/hill/255-jankalni-tulgi-janis-hill-jankalnu-tulgu-jana-kalns

Pašreizējā situācija:

Jāņkalnu kalns ir neliels paugurs Doles salā, netālu no Daugavas. Vieta mūsdienās nav sevišķi atraktīva, te nav izveidota tūrisma infrastruktūra, nav norādes zīmju.

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Jāņkalnu kalns ir vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis, un, ja sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem rodas zaudējumi, zemes īpašnieks var pretendēt uz nodokļu atvieglojumiem jeb vai viņam var tikt kompensēti zaudējumi.⁴

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
 - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;^{5,6}
 - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;⁶
 - Veikt galveno cirti;^{3,6}
 - Bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem ārpus speciāliem maršrutiem.⁶
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Jāņkalnu Jāņa kalna izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Arheoloģiskos pētījumus var veikt tikai ar īpašu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstveida atļauju un saskaņā ar tās nosacījumiem.⁴
- Pirms saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam veikt kultūras vērtību apzināšanu paredzamo darbu zonā un, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, ziņot par to Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un pārtraukt turpmākos darbus.
- Vēlams radīt iespēju jebkurā gada laikā labi apskatīt un fotografēt / filmēt Jāņkalnu Jāņa kalnu, aizvācot augus, kas būtiski aizsedz skatu, kā arī izvietot informācijas zīmi un citu tūrisma infrastruktūru tā, lai tā neaizšķērsotu skatu uz kalnu un pēc iespējas neieklātu kadrā.
- Ievērot valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektora norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Inspektora norādījumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām.
- Vismaz 10 dienu laikā pirms iecerētiem Jāņkalnu kalna kopšanas, uzturēšanas vai citiem saimnieciskiem darbiem, kuri nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, rakstiski jāinformē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.⁵
- Pirms tādu koku ciršanas, kuru caurmērs pārsniedz 12 cm, nepieciešams pārliecināties, vai nav nepieciešams Valsts meža dienesta apliecinājums.⁷

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
 - Kurināt uguni kalnā vai tā tiešā tuvumā;³
 - Piegružot kalnu un tā apkaimi;

- Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
- Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru.
- Apmeklētājiem ieteicams:
 - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām;
 - Savākt citu atstātos atkritumus;
 - Netrokšņot;
 - Informēt apsaimniekotāju par draudiem piemineklim un par tūrisma infrastruktūras bojājumiem.

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā iespējama vai jau sākusies zemeszemes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru, kas novērstu eroziju.
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku un Salaspils novada domi.

Informācijas stends un norādes:

- Saskaņojot ar ceļa īpašnieku⁸ un pieminekļa īpašnieku, vēlams izvietot norādes zīmes, kas interesentiem palīdzētu atrast pieminekli. Uz norādes zīmēm ieteicams rakstīt "Jāņkalnu Jāņa kalns" un attālumu līdz piemineklim ar precizitāti līdz 100 metriem.
- Jāņa kalna tiešā tuvumā vēlams izvietot ērti apskatāmu informācijas stendu, tā izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju un Salaspils novada domi. Stends jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Jāņa kalnu.
- Vēlams veidot vienu stendu, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairāki stendi.
- Pie stenda grūtāk bojājamās daļas – piemēram, viena no balstiem – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja stends ir bojāts.

Kontaktinformācija:

Salaspils novada dome
Līvzemes iela 8, Salaspils, LV-2169
Tālrunis: 67981011
www.salaspils.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālā nodaļa
Pils iela 22, Rīga, LV-1050
Tālrunis: 67213757
www.mantojums.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija
"Kārļukalns", Amatas novads, LV-4101
Tālrunis: 64107230
www.daba.gov.lv

26.05.2012.

¹ Dabas parka „Dolessala” dabas aizsardzības plāns no 2009.gada līdz 2019.gadam.

² MK noteikumi Nr. 735 “Dabas parka “Doles sala” individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”, 27.09.2011.

³ “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997.

⁴ Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992.

⁵ Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.

⁶ MK noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 16.03.2010.

⁷ Meža likums, 24.02.2000.

⁸ MK noteikumi Nr. 402 „Noteikumi par reklāmas objekta vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma”, 07.06.2005.